Jaargang 113. Dingsdag, 3 October 1854. No. 79.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen;

Gelet op Art. 11 van het Koninklijk besluit van den 9den April 1851 (*Staatsblad* no. 142), volgens 't welk er jaarlijks in de maand **November**, eene **vergadering van Kiesgeregtigden** wordt gehouden, om de plaatsen aan te vullen der **Leden** van de **Kamer van Koophandel en Fabrijken**, die met het einde des jaars aan de beurt van aftreding zijn, of die door overlijden of andere oorzaken zijn uitgevallen;

Gezien de Missives van de Kamer van Koophandel en Fabrijken te *Groningen* van den 21sten Augustus 1852, no. en van den 14den September 1854, no. 49, houdende kennisgeving, dat bij **Loting** is uitgewezen, dat het op het einde dezes jaars aftredende een derde van de leden dier Kamer bestaat uit de Heeren J. CASEMIR, J. TH. HOOGENBOSCH, HK. MIEDENDORP en J. H. TER

Maken bekend, dat op WOENSDAG den 8sten November 1854, van des voormiddags elf tot des namiddags twee uren, in het RAADHUIS dezer Gemeente, in de RAADZAAL, eene VERGADERING van KIESGEREGTIGDEN zal worden gehouden, tot het KIEZEN van VIER LEDEN der KAMER van KOOPHANDEL en FABRIJKEN, ter vervulling der plaatsen van de vier genoemde aftredende leden, die op nieuw benoembaar zijn.

Voorts dat de LIJST der KIESGEREGTIGDEN op de SECRETARIJ dezer Gemeente voor de belanghebbenden ter inzage is gelegd, en dat de bezwaren tegen die Lijst, hetzij die den Klager, hetzij die andere Ingezetenen betreffen, gedurende **acht dagen** na den dag dezer aankondiging, bij het Gemeentebestuur kunnen worden ingediend, waarover hetzelve alsdan beslist en daarvan aan de belanghebbenden kennis geeft, terwijl deze gedurende **acht dagen** na de beteekening dezer beslissing, bij de GEDEPUTEERDE STATEN in hooger beroep kunnen komen.

Dat de STEMBRIEFJES acht dagen vóór den bovenbedoelden dag der Vergadering van Kiesgeregtigden, aan dezelve zullen worden gezonden.

Eindelijk worden de belanghebbenden herinnerd aan de bovengemelde bepaling betreffende de vereischten om als LID van de KAMER van KOOPHANDEL en FABRIJKEN benoembaar te zijn.

„Om tot lid eener Kamer benoembaar te zijn, wordt „vereischt, dat men den ouderdom van 30 jaren hebbe be„reikt, wone ter plaatse waar de Kamer gevestigd is, en „aldaar gedurende ten minste vijf jaren Bestuurder eener „onderneming van Handel of van Fabrijkwezen, of in „eenige met die takken van Nijverheid in verband staande „betrekking zij geweest.

„Consuls van vreemde Mogendheden zijn niet be„noembaar."

En opdat deze Notificatie kome ter kennis van een ieder, zal dezelve in de eerstvolgende *Groninger Courant* worden geplaatst en voorts gedrukt en aangeplakt.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen* den 2den October 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **COMMISSIE** ter bevordering van de belangen der **Nederlandsche Nijverheid** bij de in 1855 te houden **WERELD-TENTOONSTELLING** te **PARIJS** brengt, naar aanleiding van een schrijven van Z. Exc. den Heer MINISTER van BINNENLANDSCHE ZAKEN aan de HOOFDCOMMISSIE, ter kennis van de INDUSTRIELEN in dit Gewest, dat de **Haven**, van waar de Voorwerpen, bestemd voor de Parijsche Tentoonstelling, **gratis** naar **Frankrijk** zullen worden vervoerd, en werwaarts zij later mede **gratis** zullen worden teruggebragt, **Rotterdam** zal zijn. De Hoofdcommissie zorgt aldaar voor een geschikt Lokaal, om die Voorwerpen in ontvang te nemen, en, zoo veel in haar is, voor eene goede bewaking. Uiterlijk **den 15den Februarij 1855** zullen de Goederen aldaar aanwezig moeten zijn.

De LIJSTEN, inhoudende de NAMEN en BEDRIJVEN der inzenders, de SOORT en HOEVEELHEID der in te zenden Voorwerpen, benevens OPGAVE van de benoodigde RUIMTE, door aanwijzing van hoogte, breedte en diepte, zullen echter aan ons, vóór den **10den October** aanstaande ingezonden moeten worden, ten einde die binnen den bepaalden tijd naar *Parijs* te kunnen opzenden.

Zoodanige LIJSTEN zijn op franko aanvrage bij den SECRETARIS verkrijgbaar.

De opening der Tentoonstelling blijft vooralsnog bepaald op DINGSDAG den eersten Mei 1855.

GRONINGEN, 11 September 1854.

De Commissie voornoemd:
W. J. MEURS WICHERS, *Voorzitter.*
H. A. WIJNNE, *Secretaris.*

Attestatiën de Vita.

Wordt bekend gemaakt, dat tot het afgeven der ATTESTATIEN DE VITA, ter bekoming zoowel van BURGERLIJKE en KERKELIJKE als MILITAIRE PENSIOENEN, op den 1sten October 1854 verschenen, in een der Vertrekken van het Raadhuis te *Groningen* zitting zal worden gehouden, en wel op de navolgende dagen, des voormiddags van 9 tot 1 uur, als:

1) Voor de BURGERLIJKE en KERKELIJKE GEPENSIONEERDEN, benevens GEPENSIONEERDE MILITAIRE OFFICIEREN en GEPENSIONEERDE WEDUWEN, op **VRIJDAG** den 6den October 1854; en

2) Voor de GEPENSIONEERDE ONDEROFFICIEREN en verdere MANSCHAPPEN, op **ZATURDAG** den 7den October 1854.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Kort geleden hebben de bladen der Ver.-Staten zeer ongunstige berigten medegedeeld nopens de uitkomsten van den graan-oogst daar te lande, en van het knellend gebrek, 't welk daardoor te duchten zoude wezen. De latere berigten luiden gunstiger, en daarin wordt verzekerd, dat de eerste opgaven als zeer overdreven moeten worden beschouwd. In sommige Staten is de uitkomst inderdaad ongunstig geweest; in andere daarentegen veel beter, zoodat men zich voorstelde, dat het overschot der productie van de noordwestelijke Staten datgene, 't welk aan den oogst der oostelijke bevonden mogt worden te ontbreken, in ruime mate kunnen vergoeden. Inzonderheid schijnt de opbrengst van de maïs overvloediger te worden bevonden, dan men weinige weken geleden had voorspeld; weshalve men gegronde hoop mag voeden, dat aan bezendingen van granen uit Noord-Amerika, waarop hier te lande is gerekend, niet veel zal ontbreken.

— Men wilde weten, dat bij de regering te Washington de kennisgeving van het Spaansche gouvernement was ontvangen, dat het geneigd was tot den verkoop van het eiland Cuba, in welke overdragt Engeland en Frankrijk genoegen namen.

De zaak der vernieling van Greytown was voor de regtbank gebragt; het gouvernement zoude waarschijnlijk eene zeer aanzienlijke som als schadevergoeding hebben te betalen.

— In Noord-Amerika maakt thans een werk „*Hot Corn*, van een' tot dusver onbekenden schrijver, *Solon Robinson*, een' nog grooteren opgang dan zelfs „de Hut van oom Tom." Binnen twee maanden werden 200,000 exemplaren verkocht.

RUSLAND. — TURKIJE.

Reeds hebben wij gisteren aan onze lezers het berigt, per telegraaf alhier ontvangen, toegezonden, dat de vereenigde legers de legerplaats der Russen bij de rivier de Alma stormenderhand hebben ingenomen; dat de Engelschen en Franschen 2800 man in dien strijd verloren hebben en dat de Turken zich hebben meester gemaakt van Sebastopol. De datum werd niet genoemd, waarop dit gewigtig feit zijn beslag heeft gekregen; evenwel laat het zich volgens de gewone berigten hier ontvangen aanzien, dat op den 19den of 20sten de groote slag zal zijn geslagen. Te Londen liep den 30sten reeds het gerucht dat de expeditionaire troepen eene overwinning hadden behaald, terwijl men toen te Weenen wilde weten, dat Sebastopol zich op genade had overgegeven.

Volgens berigten uit Konstantinopel tot den 20sten ontvangen had het stoomschip *Ajaccio* Eupatoria den 17den verlaten, als wanneer zich de vereenigde legers op slechts drie mijlen van Sebastopol bevonden. Nadat het materiëel geregeld ontscheept was geworden, was men tegen de Russen opgetrokken. Waarschijnlijk zou den 18den slag geleverd worden, vóór de 15,000 Russen, die als versterkingstroepen op weg zijn, konden aankomen.

De *Moniteur* bevat een berigt, meldende, dat de troepen van de expeditie zich den 18den op den regteroever der Alma bevonden. Zij zouden den 19den de Russische voorhoede, 8000 man sterk, op den linkeroever geposteerd, aantasten. De Russische hoofdmagt rondom Sebastopol wordt op 40- a 50,000 man begroot. Prins *Mentzikoff* had de galeiboeven gewapend.

Uit de Krim is nog het berigt ontvangen, dat de Russische schepen voor Sebastopol alleen bij dag kruisen, en zoodra de avond valt, naar Eupatoria of Sebastopol terugkeeren. Zelfs aan visscherschuiten is het niet geoorloofd de havens der Krim te verlaten, uit vrees dat zij de geallieërden eenig narigt zouden geven.

Een berigt uit Petersburg van den 24sten dezer meldt, dat een rapport van prins *Mentzikoff* aan den Keizer, gedagteekend den 13den dezer, meldt, dat de vijand voor Eupatoria dien dag was verschenen en onder bescherming van het geschut der vloot was geland tusschen Eupatoria en het dorp Koptugai. Hij had het niet doelmatig geacht den vijand aan te tasten, maar had zich bepaald om eene goede positie in te nemen en de troepen, die van begeerte brandden om den vijand te ontmoeten, te concentreren. De bewoners verlieten de plaatsen, waar de geallieërden ontscheepten. Deze tijding van de landing van de geallieërden op de Krim had te Petersburg een' ontzettenden indruk gemaakt, ofschoon velen het nog niet willen gelooven en de autoriteiten zich alle moeite geven om het als een verdichtsel te doen voorkomen. De politie heeft er in verscheidene klubs een aantal personen in hechtenis genomen. Onvoorzigtige snappers zijn naar de Peter-Paul-vesting overgebragt, omdat zij de landing in de Krim niet voor eene fabel hielden.

Het *Journal de St. Petersbourg* van den 23sten behelst eene ukase, waarbij de uitgifte wordt aangekondigd van 6 millioen roebels in schatkistbons, uitmakende de 21ste en 22ste seriën. De interest zal gerekend worden aan te vangen met den 13den Augustus 1854.

Een Russisch legerkorps van 40,000 man, dat te Astrakan bij de Kaspische zee stond, onder generaal *Peroffski*, en dat met de troepen van den Koning van Bokhara en van den Khan van Khiva, naar Kabul was opgerukt, heeft plotseling tegenbevel gekregen en bevindt zich thans op den weg naar den Kaukasus.

Zes mijlen van Erzerum is een Turksch konvooi met buskruid in de lucht gesprongen. De grootste onachtzaamheid is steeds door de Turken bij het vervoer van kruid betoond. De voerlieden, met het overbrengen belast, rooken bedaard hunne pijpen. De kruidkonvooijen worden door geene troepen geëskorteerd. Geen wonder, dat er ongelukken plaats grijpen. Door de uitbarsting zijn 25 voerlieden en 40 paarden omgekomen, en is eene massa koopwaren in de nabijheid aanwezig vernield.

— Volgens berigten uit Bucharest van den 22sten Sept., zal de geheele Turksche krijgsmagt, met uitzondering van een paar bataljons, welke in garnizoen zullen blijven te Bucharest, over den Donau terugkeeren en tot andere operatiën gebezigd worden.

— Ter handhaving der rust in de distrikten nabij de Grieksche grenzen, zijn thans 30,000 man Turksche troepen aldaar vereenigd.

Men zal zich herinneren, dat Koning *Otto* zich lang verzet heeft tegen het verleggen van 2000 Franschen uit den Piraeus naar Athene, zelfs onder bedreiging, dat hij in dat geval de hoofdstad verlaten zou; hij heeft dus nu toegegeven en het bedoelde korps zal te Athene gehuisvest worden; zoo men zegt, tot groot genoegen van de inwoners.

— Meer en meer houdt men zich overtuigt, dat de operatiën in de Oostzee voor dit jaar een einde hebben genomen; — dat de geallieërden zich voor het jaar 1854 met de vermeestering van Sepastopol zullen vergenoegen en de fnuiking van Ruslands magt in de Oostzee het voorname doel zal zijn der operatiën der verbondene mogendheden in het jaar 1855.

De admiraal *Napier* dacht, dat hij met de brievenmaal van den 22sten September het bevel zou ontvangen om met zijne schepen naar Engeland terug te keeren. Hij deed den 23sten een' verkenningstogt naar Sweaborg. De schepen *Neptuun*, *St. George*, *Monarch* en *Prins-Regent* zijn huiswaarts vertrokken.

— De *Sun* geeft berigt van de vernietiging in de Witte zee van de Russische stad Kola. De daar opgeworpen vestingwerken waren slechts bestand tegen kanonneerbooten. Een magazijn, waarin 10,000 zakken graan, en een klooster zijn in brand geschoten.

— In de Oostenrijksche depêche, die den 12den September j.l. naar St. Petersburg gezonden is, in antwoord op de nota waarbij Rusland verklaard had de vier bekende waarborgen niet te willen geven, zegt de Oostenrijksche minister van buitenlandsche zaken: „Het Weener kabinet protesteert tegen het verwijt, dat Oostenrijk zich zou hebben willen aansluiten aan een plan om Ruslands zedelijke- en stoffelijke vernedering te bewerken; en het blijft bij de overtuiging dat de aan het kabinet van St. Petersburg aanbevolen grondslagen de eenige zijn, die in de tegenwoordige tijdsomstandigheden ons tot een' duurzamen en vasten vrede zouden hebben kunnen leiden. De Keizer, onze doorluchtige meester, van harte betreurende dat zijne aanbiedingen niet beter zijn opgenomen, bewaart zijne bemoeijingen en zijne werkzaamheid voor een oogenblik, waarop hij ze met meer gevolg zal kunnen aanwenden tot bevordering eener beslechting, zoo als door het belang van Europa en van zijn rijk gevorderd wordt. Intusschen ziet de Keizer met genoegen de verwijdering der Russische troepen uit de Donau-vorstendommen; daardoor en door de verklaring, dat de Russische troepen achter den Pruth alleen op verdediging zullen bedacht zijn, vervalt een feit, hetwelk, zoolang het bestond, alleen reeds een onoverkomelijke hinderpaal was tegen het treffen eener algemeene schikking."

(*Laatste berigten.*) Een buitengewoon nommer der *London Gazette* van den 30sten behelst eene dépêche van sir *Stratford de Redcliffe* uit Konstantinopel van den 23sten September, welke de reeds door ons medegedeelde overwinning op de Russen bevestigt. Daaruit blijkt verder nog, dat het gevecht op den 20sten is geleverd en dat de Russen, na twee en een half uur strijdens, den aftogt moesten blazen.

De Russische voorhoede werd tot naar Sebastopol teruggedreven. De geallieerden hebben daarop de hoogten, die Sebastopol bestrijken, bezet. Hun verlies daarbij bedraagt 3000 man aan dooden.

Andere berigten spreken van een verlies van 5000 Franschen en Engelschen en 2800 man Turken.

Ook de inname van Sebastopol wordt nader bevestigd. De *Observer* en andere bladen melden, dat in het kamp bij Boulogne de stellige tijding van deze inname is ontvangen, zijnde de vesting van de land- en zeezijde gelijktijdig aangetast, en dat de Russische vloot door de Russen zelven was verbrand. De bladen geven deze tijding nog niet als officiëel, doch gelooven, dat zij vrij naauwkeurig zal bevonden worden.

De *Oestenreich. Corr.* bevestigt de inneming van Sebastopol, op grond der verklaring van een scheepskapitein. Eene Turksche depêche zegt, dat het garnizoen eene overgave verkozen heeft boven den terugtogt, welke aan hetzelve was aangeboden.

— Berigten uit Reval van den 12den zeggen dat de staatkunde van den Czaar te Petersburg veel ontevredenheid verwekt. Wanneer hij niet mogt luisteren naar de raadgevingen, hem gedaan door hen wier belangen door den oorlog worden benadeeld, dan was men beducht voor eene revolutionnaire crisis.

SPANJE.

De prinses der Asturiën is ongesteld. Er is een gerucht in omloop, dat de Koningin zich in belangwekkenden toestand bevindt. Men is beducht voor nieuwe woelingen, veroorzaakt door de vijanden van de regering.

DUITSCHLAND.

De tolconferentie heeft besloten, de opheffing van het invoerregt op granen en peulvruchten tot ultimo December eerstkomende te verlengen.

— Uit de opbrengst der honden-belasting te Berlijn is sedert 1835 tot en met 1850 eene som van 195,940 thaler aangewend tot het maken van *trottoirs* (voetgangers-paden, kleine steentjes) in de straten der stad. Deze worden vervaardigd van graniet.

— De Russische gezanten bij de Duitsche hoven hebben herhaaldelijk bevel bekomen klagten in te dienen over de zoo scherp geteekende anti-Russische houding der Duitsche drukpers.

— In den *Courrier du Bas Rhin* van den 13den dezer leest men dat zich te Baden op twee concerten een vijftienjarige fluitist, de heer *Eduard de Jong*, van Deventer, en élève onder anderen van den vermaarden *Hiller*, te Keulen, met den meesten bijval heeft doen hooren. Hij is voornemens eene kunstreis door Duitschland, Frankrijk en Italië te ondernemen.

— De *Moniteur van Dessau* van den 23sten September bevat het signalement van den eersten raad van het ministerie van Dessau, den heer *Walther*, die voor eenige dagen is gevlugt, latende een tekort van 12,000 th. in zijne kas wegens voogdijschap.

— De Synode der Waldenzen heeft besloten tot de oprigting van eene godgeleerde faculteit te Latour, het middenpunt der Waldensche bevolking. Reeds sedert drie jaren heeft men aan dat plan gearbeid, welks uitvoering nu schijnt te zullen worden tot stand gebragt.

DENEMARKEN.

Aan eene deputatie van 93 bewoners van Jutland, die den Koning een van 17,000 handteekeningen voorzien adres tegen den rijksraad wilden overhandigen; is van 's Konings wege door diens kabinets-secretaris kenbaar gemaakt, dat hij, na kennis te hebben bekomen van den inhoud van het adres, aan de deputatie geen gehoor kon verleenen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 28 September.

De Koningin heeft de weduwe van *James Taylor*, den man die de stoomscheepvaart in het pratkische leven heeft geroepen, een pensioen van £ 100 geschonken.

— Gedurende het vorige jaar 1853 hebben op de kusten en in de zeeën van het vereenigd koningrijk 832 schipbreuken plaats gehad en 989 menschen het leven daarbij verloren, alzoo 69 meer dan in 1852, hetwelk aan het groot aantal dergenen is toe te schrijven die bij het verongelukken der schepen *Annie Jane*, '*Queen Victoria* en *Dalhousie* op eenmaal omkwamen.

— De opgaven nopens de scheepvaart van het vereenigd rijk gedurende de zeven eerste maanden van 1854, toonen eene *vermeerdering* aan van 800 duizend tonnen vergeleken met gelijk tijdperk in 1853.

— De Koning van Portugal is den 15den te Lissabon teruggekeerd; na twee dagen quarantaine zou hij aan wal gaan.

— Naar luid van overland-berigten uit Canton van den 5den Aug., verkeerde die stad in eenen staat van beleg; alle zaken stonden stil en denkelijk binnen weinige dagen zoude de stad in handen der insurgenten zich bevinden. Whampoa en Furtshan waren nog in hunne magt. Er kwam geen thee ter markt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 September.

Een decreet van den 20sten Augustus, voorkomende in den *Moniteur algerien*, verklaart den staat van beleg waaraan Algerië sedert den 7den December 1851 was onderworpen, opgeheven.

— In den *Moniteur* van eergisteren is een besluit des Keizers afgekondigd, volgens hetwelk de politie te Parijs aanmerkelijk versterkt en meer op den voet der Londensche ingerigt zal worden. Het doel is, te Parijs de politie even populair, de veiligheid en gerustheid der ingezetenen even volkomen te maken als te Londen. Deze maatregel zal nog vóór de in 1855 te Parijs te houden wereldtentoonstelling in volle werking gebragt worden, opdat de veiligheid verzekerd zij der tallooze vreemdelingen, die dan te Parijs worden verwacht. De stad Parijs betaalt thans voor hare politie nagenoeg 1,535,000 fr.; de nieuwe inrigting der politie zal omstreeks 5,600,000 fr. kosten (dat is nog drie millioen minder dan de Londensche politie); doch twee vijfde gedeelten van deze som zal uit 's rijks schatkist worden voldaan, omdat het ook voor het rijk van groot belang is dat de orde en veiligheid in den zetel der staatsmagten verzekerd zij. De voordragt des ministers van binnenlandsche zaken, op welke het keizerlijk besluit genomen is, besluit aldus: „Dezelfde wil, die zoo schielijk van Parijs de prachtigste der steden maakt, zal het binnen kort tot de rustigste en veiligste stad maken; en dit laatste is eene weldaad van althans even groote waarde als het eerste, en die door Frankrijk en Europa op niet minder prijs zal worden gesteld."

Voor de politie te Parijs zijn thans nog geen 800 personen werkzaam; de nieuwe inrigting vordert de dienst van ruim 3500 personen.

— De *Presse* zegt, over eenige dagen in haar feuilleton een' aanvang te zullen maken met de mededeeling der *Geschiedenis van mijn Leven*, door mw. *George Sand*, welk werk genoemd dagblad van de schrijfster gekocht heeft voor 130,000 fr.

BELGIE.

BRUSSEL, 28 September.

Men leest aan het hoofd van het niet-officiëel gedeelte van den *Moniteur* van gisteren het volgende: Dadelijk na de opening der zitting zal de kwestie der voedingsmiddelen aan de Kamers worden onderworpen, daar het gouvernement het besluit genomen heeft om den vrijen invoer der granen voor te stellen."

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 29 September.

De commissie van de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft het door die Kamer vastgestelde adres van antwoord op de Troonrede bij de opening der tegenwoordige zitting aan Z. M. den Koning aangeboden.

Door Z. M. is op dit adres het volgende geantwoord: Ik verzoek U der Kamer te willen overbrengen, dat het mij eene zeer aangename voldoening is van haar de verzekering te ontvangen, dat zij door hare ijverige medewerking, de welvaart en den bloei van het Vaderland zal helpen behartigen. Het heil van dat Vaderland zij steeds, onder Gods zegen, ons eenig doel.

— De Tweede Kamer der Staten Generaal zal, na in hare afdeelingen onderzocht te hebben de staatsbegrooting voor de dienst van 1855, gedurende veertien dagen uiteengaan. Eerst na hare terugkomst zal zij zich bezig houden met het in overweging nemen van de gewigtige wetsontwerpen, die haar zijn aangeboden (ministeriële verantwoordelijkheid, onderwijs en regt van vereeniging en vergadering.)

— Bij 's Konings besluiten van den 29sten September is de Nederlandsch-Indische ambtenaar met verlof, *A. L. Weddik*, op zijn verzoek, op de meest eervolle wijze ontheven van de waarneming der functiën van secretaris-generaal bij het departement van kolonjën en tevens benoemd tot staatsraad in buitengewone dienst, alsmede eervol ontslagen als Oost-Indisch ambtenaar, onder toekenning van zoodanig pensioen als waarop hij aanspraak heeft, en is aan den heer mr. *L. W. C. Keuchenius*, laatstelijk raadsheer in het hooggeregtshof van Nederlandsch Indië en thans met verlof hier te lande, gerekend van den 1sten October 1854, opgedragen de waarneming der functiën van secretaris-generaal bij het departement van koloniën.

— Men zegt, dat de heer mr. *G. Groen van Prinsterer* zijn ontslag zou hebben aangevraagd als lid van de commissie, die benoemd is ter voorbereiding van de afschaffing der slavernij in onze overzeesche bezittingen. (*Grondwet.*)

— Het heeft Z. M. behaagd, den heer *L. G. H. Mansfeldt*, 1ste luit. bij het regement grenadiers en jagers (3de bat. jagers) te vereeren met de groote gouden medaille van verdiensten, door Z. M. ingesteld. Gemelde luit. zal, zoo men verneemt, gedetacheerd worden bij de Koninkl. akademie voor de land- en zeemagt.

— Door Z. M. den Koning is tot ridder van de Eikenkroon benoemd de heer *C. P. Weymar Schultz*, kapt. bij het 3de regement infanterie, benevens de kapt. van het bat. mineurs en sappeurs *de Haan*.

— Z. M. heeft benoemd tot adjudant-onderofficier, ordonnance in buitengewone dienst, den sergeant *J. P. Keizer*, van het bataljon mineurs en sappeurs.

— Z. M. heeft den heer *L. Knappert*, burgemeester der stad Schiedam, benoemd tot ridder der orde van de Eikenkroon.

— Men verneemt, dat er bij den raad van State een ontwerp van wet aanhangig is, ten einde den wetteloozen toestand van de ingezetenen van den Haarlemmermeer-polder, wat het burgerlijke en regterlijke betreft, te doen ophouden.

— De zevende verkooping van de gronden in den Haarlemmermeer-polder heeft op den 27sten dezer te Lisse plaats gehad. De 1432.69 in veiling gebragte bunders zijn verkocht, gezamenlijk voor *f* 759,200 en alzoo gemiddeld ruim *f* 530 per bunder. In het geheel hebben de tot dusverre verkochte 11,365.42 bunders opgebragt *f* 5,391,350 of gemiddeld ruim *f* 474 per bunder.

— Het totaal van het IVde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1855 (*departement van justitie*) bedraagt *f* 2,454,023.

Het totaal van het Vde hoofdstuk (*binnenlandsche zaken*) bedraagt *f* 5,843,713.70.

Blijkens de *mem. van toelichting*, zal voor dit hoofdstuk in 1855 *meer* noodig zijn dan in het loopende jaar, de som van *f* 131,024.58, waaronder *f* 10,000 (art. 39) voor vergrooting van het gebouw, waarin de bureaux van het provinciaal bestuur van Groningen gevestigd zijn.

Het totaal van hoofdstuk VI (*Hervormde Eeredienst*) bedraagt *f* 1,686,629.31½, zijnde *f* 8,722.86 meer dan de toegestane som voor de loopende dienst van 1854.

Het totaal van hoofdstuk VII (*R.-K. Eeredienst*) bedraagt *f* 580,253.68½.

— Uit de begrooting voor het departement van eeredienst blijkt voor 1855, dat het getal predikanten bij de Hervormde eeredienst die lands traktement genieten, bedraagt 1439.

Het getal Luthersche predikanten, 's lands traktement genietende, bedraagt 25. — Dat der Hersteld Ev. Lutherschen 7. — Dat der Doopsgezinden 30. — Dat der Remonstranten 25.

De toelage aan den leeraar bij de Protestantsche gemeente te Turijn, bedraagt *f* 598.18 en die aan den leeraar te Smirna *f* 1200.

De som, in het afgeloopen jaar voor predikants-traktementen uitgetrokken, is voor 1855 met ongeveer *f* 8000 verhoogd.

— Uit de Memorie van toelichting, behoorende bij de begrooting voor 1855 op het departement van R.-Kath. eeredienst, blijkt, dat de inwendige regeling der nieuw opgerigte bisdommen nog geenszins is voltooid. De kerkvoogden werken aan die hun opgelegde taak met beraad en overleg.

De algemeene reglementen voor de parochiale kerkbesturen ontworpen, die een rigtig beheer en toezigt verordenen, mitsgaders eene behoorlijke rekenpligtigheid, zijn door den Koning, na den raad van State gehoord te hebben, voor zoo veel noodig, goedgekeurd, waardoor die, ook voor de belangen van den Staat niet onverschillige zaak, met wederzijdsche tevredenheid haar beslag verkreeg.

Het getal R.-Katholijke geestelijken bij 911 kerkgemeenten, bedraagt 1557. Van dit getal worden 1412 door het Rijk bezoldigd.

Het kerkgenootschap der oud-bisschoppelijke klerezij telt in 't geheel 25 kerkelijke gemeenten, als 1 in Gelderland, 10 in Zuid-Holland, 10 in Noord-Holland en 4 in Utrecht.

— Naar men verzekert, zal de minister van binnenl. zaken van de wetgevende magt *f* 6500 meer vragen voor de Koninklijke akademie van wetenschappen, en wel, om daaraan ook toe te voegen afdeelingen voor taal- en letterkunde, voor geschiedenis en wijsbegeerte.

De Regering heeft het plan om eerlang een' post op de begrooting van Staatsuitgaven uit te trekken voor de akademie van Delft.

AMSTERDAM, 30 Septemder.

Dezer dagen heeft het hoofdbestuur der vereeniging *Het Metalen Kruis* zich tot het stedelijk bestuur gewend met aanzoek, om het in 1856 alhier te onthullen monument, bij de festiviteiten van de groote reunie der afdeelingen dier vereeniging, — te mogen plaatsen op het *Damplein*, terwijl dadelijk na die beslissing de wedstrijd voor uitsluitend *Nederlandsche* kunstenaars zal worden opengesteld, in overleg met de koninklijke akademie van beeldende kunsten alhier, en van het koninklijk instituut van ingenieurs te Delft; aan welke beide ligchamen de bekrooning door den Koning is toevertrouwd.

— In de zitting van den gemeenteraad van eergisteren, welke door 31 leden werd bijgewoond, is door den voorzitter kennis gegeven, dat de commissie, door den raad belast met de aanbieding aan den Koning van een adres, Zaturdag bij Z. M. is toegelaten; dat het Z. M. behaagd heeft het adres gunstig aan te nemen en nog denzelfden avond aan den minister van oorlog bevel toe te zenden om ten spoedigste te zorgen, dat een eskadron kavallerie hier wederom in bezetting kwam. Wijders is op voorstel van burgemeester en wethouders aan het dagelijksch bestuur een krediet van *f* 16,000 gevraagd, om daaruit te bestrijden de onkosten van meerdere adsistentie aan stads-doctoren te verleenen. Diensvolgens is na zeer langdurige discussie, ter zake van de bekende missive, waarbij stadsdoctoren hun ontslag verzoeken, besloten, dat hun zal worden geantwoord, dat hun wensch om meerdere adsistentie, zal worden voldaan, terwijl de raad van oordeel is geweest, dat op het andere punt hunner missive geen antwoord behoefde gegeven te worden, vermits uit den loop der discussie genoegzaam is gebleken, dat de raad spoedig de zaak der geneeskundige armverzorging tot een onderwerp van beraadslaging zal maken.

— Van eene goed onderrigte zijde wordt ons medegedeeld, dat door een groot aantal leden van de Nederduitsche Hervormde gemeente te Amsterdam, naar aanleiding van de uitspraak der synodale commissie, op nieuw zal worden geprotesteerd tegen het beroep op dr. *L. S. P. Meijboom* uitgebragt. (*Nederl.*)

— De hoogeerw. heer *van Vree*, bisschop van Haarlem, zal van wege den bisschoppelijken zetel in Nederland, aan het concilium, door Z. H. den Paus bijeengeroepen, deelnemen, en vergezeld van zijn' secretaris, den weleerw. heer *J. F. Vregt*, onderste kapellaan bij de Roomsch-Katholijke kerk op het Binnenhof te 's Gravenhage, zich derwaarts begeven.

— Vroeger deelden wij uit Roelofsarendsveen als eene bijzonderheid een berigt mede omtrent de drukke verzending van augurkjes naar Engeland. Thans schrijft men bij vernieuwing, dat de augurkjes-teelers te Roelofsarendsveen en Aalsmeer een buitengewoon voorspoedig jaar gehad hebben, doordien zij voor Engelsche rekening over de 5000 oxhoofden hebben ingelegd, ten bedrage van *f* 150,000.

APELDOORN, 28 September.

Volgens geruchten, zoude het plan bestaan, in het volgende jaar, in de nabijheid van het Loo, een kamp te doen plaats hebben. Zeker is het, dat Z. M. in de laatste dagen van HD. verblijf alhier eene opneming der in de nabijheid gelegen heidevelden heeft gedaan en onder HD. persoonlijke leiding eene redoute met daarbij gelegen bomvrij kruidmagazijn heeft doen oprigten, terwijl in dezelfde nabijheid nog twee lunetten zullen worden aangelegd, voorzien van grachten, bedekte wagen en al wat tot dergelijke verdedigingswerken behoort. Deze werken zullen zooveel mogelijk gedurende den winter worden voortgezet.

— Men verwacht in de aanstaande week in Twenthe, ZDH. den aartsbisschop van Utrecht, ten einde het H. Vormsel toe te dienen.

LEEUWARDEN, 30 September.

Ten gevolge van ons berigt, voorkomende in het *Handelsblad* van den 23sten dezer, kunnen wij thans melden, dat de heeren *van Heemstra c. s.* zich genegen hebben verklaard, om de door de hooge Regering verlangde uitbreiding te geven aan hun plan tot aanleg van spoorwegen in de noord-oostelijke gedeelten des rijks. De concessie, die alsnu aan genoemde heeren staat te worden verleend, zal, naar wij vernemen, tot de volgende vijf lijnen betrekking hebben, als: 1) Van Harlingen, over Leeuwarden en Groningen, naar Leer; 2) van Leeuwarden naar Zwolle; 3) van Groningen naar Zwolle; 4) van Zwolle naar Arnhem; 5) van Kampen, over Zwolle, naar Rheine. (*Handelsbl.*)

GRONINGEN, 2 October.

Door den commissaris des Konings in deze provincie, benevens eenige leden van heeren gedeputeerde staten, zullen morgen de zeeweringen in oogenschouw worden genomen.

— Bij besluit van Ged. Staten dezer provincie, d.d. 21sten September, is de heer D. VAN SETTEN, rijksveearts te *Onderdendam*, op nieuw voor den tijd van 3 jaren benoemd als keurmeester over de dekhengsten in deze provincie.

— Vrijdag l.l. is te *Winschoten* als griffier bij het kantongeregt aldaar geïnstalleerd de heer mr. H. C. A. THIEME.

— Men deelt ons mede, dat in plaats van den geregtsdienaar en rijksveldwachter C. VAN DEN BERG, die als zoodanig eervol is ontslagen, is benoemd de geregtsdienaar en rijksveldwachter AIKO JANS STEL, thans te Veendam, en is in diens plaats tot geregtsdienaar aldaar benoemd GERARDUS JACOBUS PETERS, sergeant-majoor bij het 2de bataljon van het 7de regement infanterie alhier in garnizoen.

— De sedert 1849 alhier bestaande commissie der cholera-zieken, heeft hare werkzaamheden op nieuw aangevangen, dadelijk bij het weder ontstaan dezer ziekte in verschillende steden van het vaderland.

Hare werkzaamheden hebben zich tot heden alleen bepaald tot maatregelen van voorzorg. Door de medewerking van de regering dezer stad, en de belangstelling en ijver van al de heeren wijkmeesters, zijn in weinige dagen, alle woningen van minvermogenden waar dit noodig werd geacht gereinigd.

Ruim 1300 woningen zijn schoon gemaakt en gewit en bijna 2500 slaapplaatsen in dezelve deed de commissie van versch stroo voorzien.

— Gisteren is van de alhier in garnizoen liggende jagers te paard een gedeelte naar Leeuwarden vertrokken en is heden middag wederom een bijna gelijk aantal van die stad alhier teruggekeerd. Volgens officiële aanschrijving, zullen den 16den uit Leeuwarden naar Tilburg vertrekken de staf met de hoofdadministratie, het depôt en één eskadron van dit regement, onder bevel van den luit.-kolonel FUNDTER; ook zullen al de alhier in garnizoen liggende manschappen tot dat regement behoorende op dien dag deze stad verlaten, gaande naar Leeuwarden, alwaar het derde en vierde eskadron garnizoen zal houden, uitgezonderd 1 officier, 2 wachtmeesters, 4 korporaals en 18 manschappen, die alhier op den 16den zullen arriveren.

— Wij vermeenen onze lezers geene ondienst te doen, met hen opmerkzaam te maken op de belangrijke verkooping van penningen en munten, uitmakende het kabinet van wijlen den heer L. U. baron RENGERS, welke op Woensdag e.k. en volgende dagen ten huize van den boekhandelaar R. J. SCHIERBEEK zal plaats hebben. — De catalogus, bevattende 1954 nummers penningen en munten, (de laatste vooral Nederlandsche), benevens eenige boeken over penning- en muntkunde, geeft een duidelijk overzigt van de belangrijkheid der collectie, die daarenboven uitmunt door vele zeldzame en goed geconserveerde stukken, en heden publiek bezigtigd kan worden.

— Men verzoekt ons de aandacht te vestigen op de hierachter geplaatste annonce betrekkelijk het paardenboonenmeel, bewerkt op de wijze door den heer H. JONXIS alhier aan de hand gegeven, die daarvoor door de maatschappij van nijverheid te Haarlem met de tweede gouden medaille is bekroond. Ieder, die weet, dat de paardenboonen een zeer krachtig en gezond voedsel zijn, en het betreurde, dat de minder goede bewerking er van tot nu toe het gebruik van het meel welligt zeer heeft in den weg gestaan, zal zich verblijden, dat thans die hinderpaal is weggenomen.

— In den nacht van den 27sten op den 28sten dezer is er inbraak en diefstal gepleegd bij den heer J. GIEZEN, te *Muntendam*. Door het uitnemen van glasruiten en 't doorboren van blinden zijn de dieven binnenshuis gekomen. Zij hebben eerst op een opkamertje en toen in de voorkamer alles doorsnuffeld, en medegenomen: eene gouden plaat, bracelet, knipbeursje, flacon, enz., een paar doosjes met geld, en nog bovendien het oorijzer van eene te Wildervank te huis behoorende jonge dochter, die eerst den vorigen dag ten huize van GIEZEN was aangekomen, met oogmerk om aldaar een paar dagen te logeren.

— In den nacht van Vrijdag op Zaturdag is door de geregtsdienaars van *Vlagtwedde* gearresteerd zekere H. J., wonende te Onstwedder-Horsten, koopman in manufacturen. Genoemde J. was beschuldigd den ambtenaar GUSSENHOVEN op den weg van Ter Apel naar den Zandberg, te hebben geslagen en eene wonde aan de hand te hebben toegebragt. Gemelde ambtenaar verklaart, hem te hebben willen visiteren, waarop hij dadelijk met stokslagen werd begroet.

— In de zitting van de koninklijke akademie van wetenschappen te Amsterdam, op Zaturdag l.l., stelde de voorzitter o. a. voor, om in gevolge het besluit der buitengewone vergadering, het rapport van de heeren KAISER en STAMKART over het mundomotorium van de heeren GLEUNS en DEUTGEN in eene buitengewone vergadering voor te lezen. De heer STAMKART wenscht dat op het besluit teruggekomen, en het rapport in eene gewone vergadering uitgebragt worde. Met 14 tegen 7 stemmen is besloten bij het besluit der buitengewone vergadering te volharden.

Na eenige oogenblikken pause, heeft de heer J. W. ERMERINS, ter vervulling zijner spreekbeurt, eene voordragt gehouden over de toestellen met zelfaanteekening of zelf-registrering bij meteorologische waarnemingen.

Hij gaf eene beschrijving van een toestel van zelfaanteekening, van C. BECKER, te Arnhem.

— Te *Borger* waren den 27sten Sept. eenige heeren bezig, den nieuw te leggen Mac-adam-weg van Groningen naar Koevorden op te nemen.

— Te *Drouwen* zijn in de laatste dagen twee honden gedood, waardoor men hoopt verlost te zullen zijn van de verscheurende beesten, die nog altijd in dezen omtrek zooveel verwoesting onder schapen en runderen veroorzaakten.

— Men schrijft uit *Ter Apel*: „In den nacht van den 22sten op den 28sten dezer ontstond er brand in de behuizing van den heer AGTER, manufakturier te Haaren (koningrijk Hannover). In weerwil der aangebragte hulp, heeft men niets kunnen redden en is alzoo de verbazende hoeveelheid katoen in de fabrijk, alsmede de overige waren, waarmede het huis als opgepropt was, eene prooi der vlammen geworden. Men verneemt dat alles echter tegen brandschade was verzekerd, voor de aanzienlijke som van *f* 72,000.

— Te *Middelburg* is dezer dagen door den gemeenteraad het volgende stelsel van plaatselijke belastingen (door de financiële commissie vroeger voorgesteld), aangenomen met 10 tegen 4 stemmen. 1) Alle belastingen, die met de gemeentewet strijdig zijn, worden afgeschaft. 2) De opcenten op grondlasten en personeel worden tot het maximum opgevoerd. 3) Wordt ingevoerd een hoofdelijke omslag van ongeveer *f* 30,000, waarbij tot grondslagen der vermoedelijke inkomsten zullen worden aangenomen: *a.* de huurwaarde; *b.* verhooging daarvan naar het getal paarden, uit ... of tot gemak, en het getal dienstboden, en *c.* vermindering van denzelfden maatstaf voor het getal inwonende kinderen. 4) Worden afgeschaft een aantal weinig opbrengende, de nijverheid belemmerende accijnsen, alsmede die op brandhout, lamp- en lijnolie, bieren, enz. En ... de accijnsen niet geheel kunnen worden afgeschaft, zal volgens het voorstel der commissie, een controleur worden benoemd, en een post daarvoor op de volgende begrooting worden uitgetrokken.

Het van regeringswege aan de Staten Generaal aangeboden wetsontwerp op het lager en middelbaar onderwijs bestaat uit 26 artikelen. Het bevat hoofdzakelijk de volgende bepalingen:

Het lager en middelbaar onderwijs wordt gegeven in scholen en in de woningen der ingezetenen; het eerste is school- en het laatste huis-onderwijs.

De scholen zijn openbare, of bijzondere. Die van overheidswege opgerigt en onderhouden zijn openbare.

De openbare scholen zijn ingerigt voor kinderen van verschillende godsdienstige gezindheden. De onderwijzers in dezelve onthouden zich van iets te onderwijzen, te doen, of toe te laten, kwetsend voor de godsdienstige begrippen van eenigerlei gezindheid. — Het geven van godsdienstig onderwijs wordt overgelaten aan de kerkelijke genootschappen. Daartoe zijn de gebouwen voor het lager en middelbaar onderwijs, buiten de school-uren, voor de leerlingen der school, beschikbaar. — Waar de plaatselijke omstandigheden toelaten, mogen afzonderlijke openbare scholen worden ingerigt voor kinderen van dezelfde godsdienst.

In elke gemeente boven de 500 zielen wordt lager onderwijs gegeven. Gemeenten beneden de 500 zielen vereenigen zich daartoe, of verstaan zich met eene naburige gemeente.

Elke gemeente voorziet in al de kosten van haar openbaar lager en middelbaar onderwijs. Daartoe kan schoolgeld worden geheven. Onvermogenden genieten kosteloos onderwijs. Voor de gemeenten welke onvermogend worden verklaard, wordt in hetgeen hare krachten te boven gaat, voor de helft door het Rijk en voor de wederhelft door de provincie voorzien.

Tot het geven van openbaar, lager of middelbaar onderwijs, ook van dergelijk onderwijs in bijzondere scholen, en van huisonderwijs (tenzij dit slechts aan kinderen van één gezin gegeven wordt) wordt vereischt eene acte van toelating, te verkrijgen door het afleggen van een kosteloos examen, alsmede een getuigschrift van goed zedelijk gedrag. De acte van toelating is geldende voor heel het Rijk.

De onderwijzers bij de openbare scholen worden benoemd, geschorst en ontslagen door den gemeenteraad. Schorsing en ontslag geschiedt niet dan na goedkeuring van den schoolopziener, met uitzondering van ontslag op eigen verzoek. Is het, naar inzien van de plaatselijke schoolcommissie, of van den schoolopziener, noodig en de gemeenteraad nalatig of weigerachtig om daartoe over te gaan, dan kan dit door den Koning geschieden. Tegen degenen die zonder daartoe geregtigd te zijn, onderwijs geven, wordt ... bedreigd van geldboete of, bij herhaling, van gevangenis.

Het toezigt op het lager en middelbaar onderwijs wordt uitgeoefend door een' inspecteur en school-opzieners, door den Koning benoemen, en plaatselijke schoolcommissiën. Deze hebben de bevoegdheid van, ten aanzien van overtredingen van de verordeningen op het onderwijs, proces-verbaal op te maken. Alle instellingen van lager en middelbaar onderwijs, zoo openbare als bijzondere zijn voor de personen, met het toezigt belast, toegankelijk en de onderwijzers zijn bij straf gehouden hun de verlangde inlichtingen te geven omtrent de school en het onderwijs.

Z. M. behoudt zich voor, het tijdstip te bepalen, waarop de wet in werking zal komen.

In de memorie van toelichting komt onder de algemeene beschouwingen o.a. voor, dat de Regering zich voor het oogenblik heeft bepaald bij het lager en middelbaar onderwijs, ten einde niet door de vertraging, welke eene gelijktijdige behandeling van de drie deelen van het onderwijs noodzakelijk moest medebrengen, de door velen zoo zeer gewenschte vrijheid tot het oprigten van bijzondere scholen van lager onderwijs langer achterwege blijve.

Zij heeft het raadzaam geacht, hierin slechts datgene op te nemen, wat geacht kan worden meer bepaald tot de taak van den wetgever te behooren, het overige voor reglementen, hetzij algemeene, provinciale of plaatselijke, overlatende, evenals bij het vaststellen der verordeningen op het lager onderwijs in 1806 ook slechts hetgeen van wettelijken aard was bij wet, wat daarentegen van reglementairen aard was bij reglement geregeld is, waarvan het nut herhaaldelijk is gebleken.

Betreffende de schoolopzieners, wordt in de memorie aangemerkt, dat als deze hunne betrekking naar eisch zullen vervullen, zij een behoorlijk bestaan moet kunnen opleveren, en niet als eene bijzaak worden beschouwd; — dat op deze wijze het aantal der thans bestaande schoolopzieners kan worden verminderd en van 86 tot ... gebragt; te weten, drie voor de provinciën N. Braband, Gelderland, Zuid- en Noord-Holland, en twee voor de overige provincien. ...

Ten aanzien van het onderzoek naar de bekwaamheid, wordt in de memorie aangemerkt, dat er behoefte is aan meerdere éénheid dan thans wordt waargenomen; vooral bij het verleenen van acten van algemeene toelating. De Regering vermeent, dat dit doel kan worden bereikt met schoolopzieners, die geheel voor hun ambt leven; dat uit de aan te stellen schoolopzieners ligt 8 a 9 zouden kunnen worden benoemd tot commissiën telken 14 dagen vergaderende, om dan weder voor eenigen tijd huiswaarts te keeren.

Ten slotte der memorie wordt aangemerkt, dat zoodra het ontwerp door de Wetgevende magt bekrachtigd zal zijn, de Regering zal overgaan tot het vaststellen van de algemeene maatregelen van inwendig bestuur, welke daaruit moeten voortvloeijen; dat zij zich reeds voorloopig daarmede onledig houdt, en dat men geene vrees behoeft te voeden, dat daardoor vertraging voor het in werking brengen der wet zal ontstaan, vermits de Regering er groot belang bij heeft dat aan den tegenwoordigen toestand hoe eerder hoe beter een einde kome.

CHOLERA-BERIGTEN.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te *Amsterdam*, zijn op den 28sten September aangegeven ... cholera-lijders; overleden 4; den 29sten 5 lijders, overleden 6; den 30sten 11 lijders, overleden 8.

— Van den 20sten tot den 26sten dezer zijn bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te *Schiedam* als door de cholera aangetast aangegeven 27 personen; hersteld 6, overleden 19, zoodat 12 personen in behandeling blijven.

— De directeur-kommandant der marine te *Vlissingen* heeft heden aan het departement van marine kennisgeving gedaan, dat hij het opzenden van rapporten omtrent de cholera daar ter stede zou staken, tenzij de ziekte, die thans voortdurend afnam, weder vorderingen mogt maken. De cholera schijnt in Vlissingen, dat tot dusverre steeds van die ziekte verschoond bleef, te zijn aangebragt door zeelieden, die korten tijd in Rotterdam hadden vertoefd.

— Tot en met Maandag l.l. zijn te *Meppel* door de cholera in het geheel aangetast 9 personen, waarvan 6 overleden en 3 nog in behandeling zijn gebleven, die echter, naar het zich laat aanzien, spoedig weder hersteld zullen zijn. Sedert Maandag waren er geen zieken bijgekomen. Den 29sten echter heeft zich weder een geval voorgedaan.

— Het aantal slagtoffers aan de cholera in *Londen* heeft gedurende de vorige week, 1284 beloopen, zijnde op nieuw 263 minder dan in de voorlaatste week. In het geheel zijn nu gedurende de tien weken dat die gevaarlijke ziekte in de hoofdstad geheerscht heeft, 12,664 personen aan dezelve overleden.

AANBESTEDINGEN.

GRONINGEN, 30 September.

Heden morgen is onder nadere goedkeuring van den minister van oorlog, alhier in het openbaar, bij inschrijving en opbod aanbesteed: Het doen van eenige werkzaamheden aan de affuitloodsen en het arsenaal te Groningen, met levering van het daartoe noodige. Hierop waren vijf inschrijvers. De inzet werd bepaald op *f* 2000, met eene telkenmale verhooging van *f* 10, en is J. INDEN alhier daarvan aannemer geworden voor *f* 2500.

Kerk- en Schoolnieuws.

Z. M. heeft bij besluit van den 23sten Sept. eervol emeritaat met pensioen verleend aan de navolgende predikanten, als: aan *F. H. van Berck Colenbrander*, pred. bij de Ned. Herv. gem. te Amsterdam; *C. W. Kersten*, pred. bij de Herv. gem. te Barneveld; *H. J. Costers*, pred. bij de Waterlandsch Doopsgezinde gem. te Nes en Hollum op Ameland; *D. IJsenbeek*, pred. bij de Doopsgez. gem. te Alkmaar; *J. F. H. Houwing*, pred. bij de Herv. gemeente te Gorredijk.

— Bij besluit van den 26sten Sept. heeft Z. M. goedgekeurd het beroep van een predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Herv. gem. te Echteld, kl. Tiel, op *R. A. E. Snethlage*, pred. te Arkel.

— Tot vervulling der vacature van de predikantsplaats in de Herv. gemeente te Schoonrewoerd (Zuidholland), zijnde eene Koninklijke collatie, is de benoeming uitgebragt op den heer *C. J. Kraft*, predikant te Veenendaal.

TEN BOER, 27 September. Door den kerkeraad, de kerkvoogden en notabelen van de Herv. gemeente alhier, is in eene op heden gehoudene gecombineerde vergadering uit de door Z. Exc. den heer minister voor de zaken der Herv. eeredienst enz., opgemaakte nominatie van predikanten en kandidaten, ter vervulling der predikantsplaats dezer gemeente, eene keuze gedaan, welke met *eenparige stemmen* is gevallen op den heer *C. Muller Sissingh*, predikant te

gerveen, waarop dadelijk aan Z. Exc. den heer minister voorgedragen is opgegeven, dat men hem bij voorkeur tot leeraar verkoos. — Men koestert de hoop, dat deze keuze weldra door de koninklijke benoeming moge worden achtervolgd en dat de nieuwe leeraar nog voor den winter herwaarts komt.

— Te Veenendaal is beroepen ds. *J. C. de Vijver*, pred. te Katwijk aan Zee.

— Ds. *van Toorenenbergen*, pred. te Waarder, heeft voor het op hem uitgebragt beroep naar Oosterbeek bedankt.

MEPPEL, 29 Sept. Door de Chr. Afgesch. gemeente alhier is woensdag avond andermaal tot leeraar beroepen ds. *de Waal*, pred. te Neuzen in Zeeland, als meende men, dat de bezwaren, die z. e. tot het bedanken van het eerste beroep hadden genoopt, uit den weg waren geruimd.

— Bij de Chr. Afgesch. gemeente te Sellinge, prov. Groningen, is beroepen de proponent *Balk*, die het beroep heeft aangenomen.

— Ds. *Middel*, pred. bij de Afgesch. gemeente te Middelburg, is beroepen te Rochester, staat New-York (N.-Amerika).

— Bij de Doopsgez. gemeente te Oudeschild is beroepen ds. *Boumaar*, pred. te Den Ilp.

NIEUWE SCHANS, 29 Sept. Heden had alhier het vergelijkend examen plaats voor den vacanten schoolonderwijzerspost e.a. te N. Schans. Van de 38 sollicitanten waren 33 opgekomen, van welke de volgende zes het meest hadden uitgemunt: *Dikboom*, onderm. te Schildwolde; *Bonestanscher*, onderw. te Heiligerlee; *Molema*, onderw. te Feerwerd; *Bouman*, onderw. te Drogeham; *Houwen*, onderw. te Midwolde, en *Jager*, onderw. te Den Ham. De eerstgenoemde is dadelijk na den uitslag benoemd.

Wij hebben uit Uskwerd nadere berigten ingewonnen omtrent de juistheid van een vroeger door ons geplaatst artikel, daar men de waarheid er van voor verdacht hield. Onder meer, ontvingen wij onderstaanden brief, waaraan wij gaarne een plaatsje inruimen. De inzender van het vroegere berigt zal wel het best begrijpen, waarom deze door ons is opgenomen. Red.

Aan den Redacteur der Groninger Courant.

Mijnheer!

Het artikel, voorkomende in uwe Courant van l.l. Dingsdag, aangaande het armleven te Uskwerd, hebben wij met ieder ander, die dat berigt voor waarheid houdt, met verontwaardiging gelezen.

Wij als landbouwers, wonende in het midden dezer gemeente, hebben omtrent dit onderzoek gedaan, of zoodanig feit alhier werkelijk bestond of niet. Indien het had bestaan, zouden wij (vergeef ons, dat ik mij van een oud gezegde bedien) de vreemdelingen in Jeruzalem zijn geweest, niet wetende wat heden ten dage alhier geschied was.

Dan wij verlangen ons te kunnen berigten, dat wij, noch bij groote, noch bij kleine boeren, ooit van zulk eene daad hebben gehoord.

De zaak zelve willen wij voor het oogenblik niet bestrijden of verdedigen, en laten alleen de keuze aan ieder vrij, om zijnen oogst naar verkiezing binnen te halen, al wilde hij dit met zijn' geheelen oogst om de helft laten doen.

Het is niet noodig »den boer van Uskwerd" op het oude boek der geschiedenis van BOAS en RUTH te verwijzen. Die les is in den tijd dat wij hier wonen (dat is 20 jaren) ten allen tijde betracht geworden. Ieder landbouwer geeft zijne aren en boonen aan zijne vaste arbeiders, wel te verstaan, wanneer zijn oogst op het land is afgeloopen. Deze arbeiders kunnen bij de groote boeren, zoo als ook bij ons wel het geschied, tien, vijftien à twintig en meer mudden gerstaren, en soms ook twee à drie mudden boonen oplezen, waarvan zij niets aan den eigenaar behoeven terug te geven. Dit is bij ons, en voor zoo ver wij weten, in iedere andere naburige gemeente, sedert lang eene aangenomen gewoonte en gebruik geweest.

Wij landbouwers (boeren zegt de berigtgever tegen ons, als willende misschien zijne minachting aan dien stand daarmede te kennen geven), wij landbouwers zijn veroordeeld om het brood in het zweet onzes aanschijns te moeten eten. Wij hebben er vrede mede. Maar als het hun daarbij wèl gaat, hoort men hen vaak door anderen benijden. De berigtgever behoort zeker niet tot den eerlijken stand der maatschappij, en zal zich misschien ongaarne aan die uitspraak willen onderwerpen, maar wij verlangen niet, zoo wij hem eens kunnen ontmaskeren, zullen wij een' persoon vinden, die den nijveren landman gaarne laat zweeten voor zijn dagelijksch brood, om later (in zijn oog op een verheven standpunt gezeten) bij hem te komen, om met hem te deelen.

De uitdrukking: »een der rijkste boeren onzer provincie" is te onbepaald, om niet door mindergegoeden te worden aangetrokken, en kan bij het meerdere of mindere getal, hetzij tien of honderd of duizend boeren, al naar men dit neemt, niet scherp worden afgescheiden.

Om deze redenen sommeren wij den berigtgever om openlijk den bedoelden persoon bij name te noemen en bekend te maken, mits deze ook loijaal genoeg is, om het medegedeelde feit door zijne naamteekening te bevestigen. Zoo dit niet geschiedt, verklaren wij den inzender voor eenen lasteraar en oneerlijken correspondent dezer Courant.

KLOOSTER WIJTWERD, bij Uskwerd, 1 October 1854.

R. G. HOPMA.

TELEGRAPHISCHE BERIGTEN.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, heden, Maandag den 2den October.

NEDERLAND	Werk. Schuld	à 2½	pCt.	60⅝.
Dito	Dito	- 4	„	91½.
OOSTENRIJK	Metalliek	- 5	„	70½.
Dito	Nieuwe 1854	- 5	„	79⅝.
Dito		- 2½	„	35⅝.
SPANJE	Onbep. St.	- 1	„	$18\frac{9}{16}$.
Dito	Binneal	- 3	„	33¼.
RUSLAND	Obl. *Hope* 1798 en 1816	- 5	„	100¼.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

AMSTERDAM, heden den 2 October. Tarwe en Rogge waren onveranderd, er werd een goede handel in gedreven. Boekweit *f* 6 hooger afgegaan. Gerst niet ter veil. Koolzaad op 9 vat in Oct. 72½ p. vl. Raapolie *f* 43 per vat.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 2 October. Binnengekomen het nieuwgebouwde schoonerschip de Zaaijer, kapit. *G. Boekhout*, van Winschoten, groot pl. m. 100 last, onder directie van den heer *E. J. Zeeling*, te Rexta, gebouwd bij den scheepsbouwmeester *F. U. van der Werff*, buiten het Kleinepoortje alhier.

Ook zijn van denzelfden scheepsbouwer heden twee nieuwgebouwde loodarinkelaars in deze haven gebragt.

Vertrokken den 30 September het nieuwgebouwde schoonerschip Sia en Elisabeth, kapit. *D. J. Kraan*, van Groningen, gaande met ballast op avontuur.

Binnengekomen te Amsterdam den 27 Sept., kapit. *Topzand* Martha, v. Hull; *Kleininga* Maria Laurentia, v. Archangel; *Bartels* Gesiena, v. Frederikstad; *Kramer* Pietertje en den 28sten *Thijssens* Vr. Alida, beide v. Bremen; den 29sten *de Jonge* Frouwina Elisabeth, van Newcastle. — Te Texel den 27 Sept., *Pôt* Anna Adriana, van Memel; *Bakkering* Christina, v. Bergen; den 28sten *de Jonge* Fennechina Arentina, v. St. Ubes; den 29sten *Zeven* Elsina Jantina, v. Londen; *Bossinga* Ceres, v. Archangel. — In het Vlie den 27 Sept., *Wey* Hilke en *de Jong* Castor, beide v. Archangel. — Te Helvoet den 26 Sept., *Lovius* Waakzaamheid, v. Porth Ferry; den 27sten *van Driest* Merwede, *Pott* de Spruit, *den Breems* Kleinkinderen, den 28sten *den Breems* Koophandel en Zeevaart, *Velt* Engelina, *Schenk* Ida en Cornelia, *Hangelbroek* Antje Witsenborg, *Klein* Nestor, *Smith* Anna Elisabeth en voor den wal *Oldenburger* Alida, met schade aan tuigage, alle 10 van Archangel; *Puister* Rieka, v. Grangemouth; den 29sten *Koens* Pieter Corneliszoon Hooft, v. Archangel. — Te Vlissingen den 26 Sept., *Sissingh* Johanna Maria, v. Akyab. — Te Porto den 17 Sept., *Bakker* Tjetszina, v. Memel. — Te Cadix den 18 Sept., *Hofker* Hendrika Bartina, v. Rotterdam. — Te Lissabon den 21 Sept., *Garrels* Henrica Christina, v. Antwerpen. — Te Gend den 28 Sept., *Goosens* Geertruida, v. Archangel. — Te Londen den 27 Sept., *Kramer* Lambertus, *Hoekema* Cornelia Wilhelmina, *Faber* Atlas, *Walker* Maria en *van Driesten* Grunus, alle 5 v. Archangel; den 28sten *Reininck* Harberdina, v. Livorno. — Te Portsmouth den 25 Sept., *Hagedoorn* Cornelia Catharina, v. North Shields n. Lissabon. — Te Dublin den 27 Sept., *van der Wal* Gebke, v. Archangel; *Bontekoe* Jonge Lucas, v. Santander. — Te Queenstown den 26 Sept., *de Boer* Verwisseling, v. Ibraila. — Te Kirkaldy den 23 Sept., *Kwint* Joh. Gesiena, den 26sten *Brouwer* Harmina Nepperus, *de Jonge* Henderika en *de Groot* Klasina Arendina, alle 4 v. Archangel. — Te Arbroath den 26 Sept., *Bakker* Frouwina, v. Archangel. — Te North Shields den 26 Sept., *Oldenburger* Gustaaf, v. Kirkaldy; den 27sten *van der Veer* Twee Gebroeders, v. Harlingen. — Te Hull den 27 Sept., *Timmer* Elisabeth, v. Archangel. — Te Hamburg den 27 Sept., *van Sluis* Gesina, v. Gainsbro. — Te Altona den 28 Sept., *de Groot* Wierdina Fokkelina, v. Amsterdam. — Te Flensburg den 27 Sept., *Esbra* Elisabeth, v. Amsterdam. — Te Swinemunde den 26 Sept., *Brouwer* Aurora, v. St. Ubes; *Kwint* Johanna Gesina, v. Helmsdale; *Joosten* Neptunus, v. Bergen; *Stuitvoet* Margaretha, v. Wick. — Te Dantzig den 25 Sept., *de Vries* Twee Gebroeders, v. Rendsburg; den 26sten *Lukje* Frouke Egberdina, v. Groningen; *van Wijk* Catharina Elisabeth, v. Amsterdam; *Boon* Arendina Roelfina, v. Edam; den 28sten *Bieze* Vriendschap, van Helmsdale. — Te Pillau den 25 Sept., *Doewes* Argo, v. Hull; den 27sten *Douwes* Clasina Maria, v. Hamburg; *Klein* Concordia, v. Londen. — Te Memel den 22 Sept., *Smit* Alegonda Rensina, v. Hamburg; den 23sten *Martens* Irene, v. Torravecchia; den 24sten *Steffens* Jonge Andries, v. Amsterdam; *Faber* Hendrika Catharina, v. Ronaan; den 29sten *Schimmelkstel* Johanna Maria, van Liverpool. — Te Koppenhage den 25 Sept., *Boon* Jantina, v. St. Davids; *de Jonge* Pollux, van Swansea; den 27sten *Potjewijd* Vrede, van Bergen. — Te Christiansand den 15 Sept., *Duif* Catharina, van Stavoren; *de Grooth* Arendina, v. Harlingen; *Bakker* Margaretha, v. Leer. — Te Naerestö den 18 Sept., *Hazewinkel* Prudentia, van Koningsbergen. — Te Arendal den 19 Sept., *Flik* Bertha, van Dantzig; *de Grooth* Concordia en *de Boer* Gezina, beide v. Memel — Te Brevig den 18 Sept., *Legger* Geertina, v. Gend; den 23sten *de Vries* Hoop op Welvaart, v. Groningen; *Huges* Jacomina, van Termunterzijl; *Carstens* Helena Sofia, v. Krageroe. — Te Bergen den 11 Sept., *van der Laan* Arend, v. St. Ubes; den 12den *Stoorvogel* Adriana, v. Dordrecht; *Potjewijd* de Vrede, v. St. Valery, den 25sten naar de Oostzee vertrokken; den 17sten *Buiten* Rudolf, v. Rotterdam; *Vernes* Merwestroom, v. Dordrecht. — Te Frederikstad den 11 Sept., *Visser* Vriendschap, v. Amsterdam; *Koetze* Onderneming, v. Edam; *Drewes* Tjakkien en *Kwint* Jantina, beide v. Groningen; *Alberts* Gesina Helena, v. Delfzijl; den 13den *Waterborg* Johanna en *Jonkhoff* Eendragt, beide v. Groningen; *Smit* Catharina Frederika, v. Edam; den 14den *Wijma* Stad en Landen, v. Harlingen; *Valomstra* Vrouw Alida, v. Groningen; den 15den *Menkema* Catharina Sijpkens, v. Schiedam; *de Jonge* Margaretha Hendrika en *de Jong* Hendrik, beide v. Zwolle; *Kooima* Jonge Rinke, v. Stavoren; den 16den *Visser* Eensgezindheid, v. Amsterdam; *Wijpkes* Vriendschap en *Schuur* Jonkvrouw Elisabeth, beide v. Harlingen; *Huges* Johan Gerard, v. Stavoren. — Te Rendsburg den 22 Sept., *Muller* Minerva, v. Neustad en *de Groot* Annechiena Jantina, v. Koningsbergen, beide n. Rotterdam; *Bakker* Vriendschap, v. Kiel n. Dordrecht; *Drent* Anna Catharina, v. Odensee n. Engeland; *Leuning* Battrulda, v. Stettin n. de Noordzee; den 23sten *Veeling* Catharina, v. Koningsbergen n. Duinkerken; *Drok* Catharina, v. Hamburg n. Koningsbergen; *Pronk* Gesina, van Hamburg naar Dantzig; den 25sten *Knooihuizen* Annechina Bouwina, n. Dantzig; *van Sluis* Tjakkina, v. Amsterdam n. Flensburg; den 27sten *Pruim* Dageraad, v. Antwerpen n. Pillau; *Kip* Carolina, v. Delfzijl n. Kjöge.

Zeilklaar te Londen den 25 Sept., kapit. *Keuzekamp* Goede Verwachting, n. Amsterdam; *Lever* Elsina Engelina, n. Memel; den 26sten *Oorburg* Hendrika Ellida en *Meeter* Hensina, beide naar Amsterdam; *Visser* Hervatting, n. Vlaardingen; den 27sten *Schut* Coert Cornelius, n. Koningsbergen. — Te Bergen den 16 Sept., *Bieze* Elsiena, n. Groningen. — Te Frederikstad den 11 Sept., *Schuring* Antje, naar Harlingen; den 14den *Smaal* Johanna, naar Groningen. — Te Archangel den 14 Sept., *Wold* Anna, naar Hammerfest.

Binnengekomen in het Vlie den 29 Sept., kapit. *Korter* Riga, v. Archangel; *de Jong* Bouwina Lammechina en *de Jonge* Jantina, beide v. Frederikstad; *Plukker* Martha, v. Osterrisöer. — Te Londen den 29 Sept., *Bakker* Geertruida Paulina, v. Archangel; *de Groot* Johanna Maria, v. Marseille. — Te Hull den 28 Sept., *Moesker* Susanna, van Livorno; *de Winter* Margaretha, v. Seville. — Te Marseille den 27 Sept., *Bakker* Johanna Elisabeth, v. Amst.

Zeilklaar te Londen den 28 Sept., kapit. *Jager* Zwaantje Elisab. en *Rosenbeek* Roelina, beide n. Amsterdam.

In lading te Londen den 25 Sept., kapit. *Mooi* Geertje en *van Reen* Vriendschap, beide n. Amsterdam; *Lodewijks* Alberdina, n. Antwerpen; den 26sten *Visser* Vrouw Janneke, n. Straalsund; den 27sten *Sap* Joanna Jacoba, n. Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 28 Sept., kapit. *Klint* Wilhelmina, n. Suriname; *Engelsman* Gezusters Boll, n. Genua; *Cawthorn* Elisabeth, n. Londen; *Vil* Hendrik Pieter, n. Memel; *Das* Alida, n. Koningsbergen; *Pronk* Gesina Jantina, n. Malmöe; *Hazewinkel* Geertruida, n. Stettin; *Peters* Annette, n. Hamburg; *Reents* Margaretha, n. Bremen; *Plukker* Antje, op avontuur; *de Jong* Jan Hendrik, n. Valparaiso; den 29sten *de Boer* Henriette, n. Venetië; *Kramer* Rensina, n. Harburg; *Velt* Wilhelm, n. Memel; den 30sten *Botje* Gesina Alida, n. Genua; *Gust* Yzerstaven, n. Belfast. — Van Texel den 27 Sept., *Stenders* Vriendschap, *Visser* de Hoop en *van Kempema* Sippe Visser, alle 3 n. Londen; *Panjer* Gesina, n. Newcastle; *Parma* Casper de Robles, v. St. Ubes n. Bergen; den 28sten *Kikkert* Voorwaarts, *Scheeve* Adrianus en Willem, *Molenaar* Paulus en *Muntendam* Anna Maria, alle 4 n. Suriname; *Hendriks* Sophia Elisabeth en *Jonker* Salland, beide n. Konstantinopel; *Bakker* Thetis, n. Ancona; *Cleyndert* Thetis en *Doornbos* Jetskelina Weya, beide n. Genua; *Steenhuizen* Everhardus, n. Livorno; *Nyman* Margaretha Hermanna, n. Civita Vecchia; *Wekenborg Jr.* Anna Margaretha, n. Marseille; *Slager* Jan Hendrik, n. Napels; *Roesjes* Maria Beerta, n. Port a Port; *van der Wal* Froukje, n. Nantes; *Jaski* Willem Barendsz. en *Postema* Dankbaarheid, beide n. Liverpool; *Lovius* Trekvogel, v. Lissabon n. Memel. — Uit het Vlie den 27 Sept., *Cappen* Neptunus en *Valom* Agatha, beide n. Newcastle; *Teensma* St. Petersb. Pack., n. Memel; *Veldhuis* Vr. Martha, n. Dantzig; *Giezen* Jufvr. Hillegonda, n. Stettin; *Beckman* Margaretha, op avontuur; *Scholtens* Alida Ikina, n. Hartlepool; *Kuitze* Jonge Wicher, n. Koningsb.; *Hangelbroek* Margaretha en *Hoff* Margaretha Elisabeth, beide n. Dantzig; *Westenberg* Diewerdina, n. Noorwegen; *Nanninga* Vriendschap en *Visser* Tryntje, beide op avontuur; den 28sten *Munneke* Baudina, n. Schotland; *Kaszens* Gustaaf Willem, n. Leith; *Doewes* Geerdina, *Douwes* Aquarius en *de Boer* Zwaantina Thelina, alle 3 n. Dantzig; *Smit* Morgenster, n. Stettin; *Visser* Johanna Petronella, n. Bergen; *Kraan* Vr. Helena en *Hayer* Goede Hoop, beide n. Christiansand; *Kappen* Jonge Willem en *de Boer* Johannes, beide n. Oudsoen; *Zwaal* Gijsbert Jan, n. Drammen; *de Groot* Geertruida en *Pomper* Margaretha, beide n. Frederikstad; *Mooi* Winschoterzijl en *Wever* Elisabeth Maria, beide n. Noorwegen. — Van Helvoet den 27 Sept., *Hageman* Harmonie, n. Cadix; *van Knapen* Zwaluw, n. Villanova; *van der Velde* Courier, n. Nantes; *de Haan* Mercurius, n. Dublin; *van Calcar* Helena Christina, n. Hartlepool; *Bartels* Burger en *Vink* Voorwaarts, beide n. Newcastle; *Dood* Christina Jantina, n. Koningsbergen; *Stutvoet* Anneg. Harmina en *Speelman* Geertruida Speelman, beide n. Dantzig; *Kuipers* Maasnymph, n. Elseneur; *Blaak* Jantina, n. Hamburg. — Van Brielle den 26 Sept., *de Jong* Castor, n. Sunderland; *Feyes* Jonge Klaas, n. Malmöe; *Albers* Hoseanna, n. Harburg; *van Wyk* Jenny, *Karsies* Onderneming, *Gerritsma* Jonge Gerrit, *Joosten* Hillegina en *Scholtens* Regina Hillegina, alle 5 op avontuur; den 28sten *Veenhuizen* Adriana, n. Koppenhage; den 29sten *de Jonge* Betiena, n. Koppenhage; *Schoemaker* Tweelingen, n. Denemark. — Van Vlissingen den 28 Sept., *Löschen* Geertruida, n. Livorno; *Stasse* op Hoop van Zegen en *Vos* Betje Prouk, beide n. Pillau; *Scholtens* Elsina Catharina, n. de Oostzee; *Balk* Concordia, n. Geestemunde. — Van Swansea den 24 Sept., *van Duin* Marinus en Willem, v. Port Wakefield. — Van Cardiff den 25 Sept., *Spanjer* Catharina Sophia, n. Dordrecht; *van Deest* Jacobus, n. Rotterd. — Van Cadix den 15 Sept., *Struik* Dankbaarheid, n. Koppenhage. — Van Peterhead den 23 Sept., *Butter* Twee Gebroeders, n. Lybster. — Van Liverpool den 27 Sept., *Klingen* Anna Agatha, n. Rotterdam; *de Boer* Niessina Beerta, n. Koningsbergen. — Van Gravesend den 27 Sept., *Lever* Elsina Engelina, n. Memel. — Van Hamburg den 26 Sept., *Gnodde* Jonge Jan, n. Amsterd.; *Wieringa* Ommelanden, n. Suriname; den 27sten *Rijnberg* Jonge Jacob, n. Antwerpen; den 28sten *Peper* Fennechina, naar Faröe; den 29sten *Oldenburger* Gustaaf, n. Calcutta; *Boelens* Vriendschap, n. Antwerpen; *Rasker* Margaretha en *Veldkamp* Anna Margaretha, beide n. Amsterdam; *Cordes* Gebcke Margaretha, n. Groningen. — Van Cuxhaven den 29 Sept., *Hazewinkel* Jonge Liefert, n. Memel; *Hilbrands* Wendelina, n. Cadix. — Van Bremerhaven den 28 Sept., *van der Star* Maria, n. Amsterdam. — Van Koppenhage den 26 Sept., *Bos* Elisabeth, n. Malmö. — Van Travemunde den 28 Sept., *de Boer* Fenna, n. Dantzig. — Van Dantzig den 24 Sept., *Mellema* Zeldenrust, n. Frederikstad, dezelve is den 27sten teruggekomen met verlies van den kluiverboom.

Vertrokken uit het Vlie den 29 Sept., kapit. *Waterborg* Fennechina, n. Leith; *Duintjer* Friso, n. Engeland; *Pronk* Gesina Jantina, n. Malmöe; *Mulder* 3 Gezusters en *Nieboer* Martha, beide n. Frederikstad; *Menses* Bertha, n. Stavanger; *de Groot* Catharina Elisabeth, n. Noorwegen. — Van Livorno den 20 Sept., *Driest* Hermanus Franciscus en *Fekkes* Tjallinga Aurelia, beide n. Falmouth. — Van Seville den 9 Sept., *Kolk* Dankbaarheid, n. Londen; den 16den *Korte* Hendrika Margaretha, n. Liverpool. — Van Gravesend den 29 Sept., *Schut* Coert Cornelius, n. Koningsbergen.

ZOLTKAMP, 1 October. Binnengekomen den 28 Sept., kapit. *Kuperus* Alida, v. Newcastle.

Vertrokken den 28 Sept., kapit. *Beukema* de Marne, op avontuur.

OOSTMAHORN, 1 Oct. Vertrokken den 28 Sept., kapit. *Bonder* Cornelia Gesina, *Meezenbroek* Wierdina Hendrika, *Rozenbeek* de 4 Gebroeders, *Vegter* Beerta Schuringa en *Rozenbeek* Bureau Veritas, alle 5 op avontuur, *Bernardus* Agatha Henderika, n. Newcastle, *de Haan* Anna Jantina, n. Noorwegen, alle 7 v. Groningen; *de Friese* Catharina, n. Leer, *Suk* Welvaart, op avontuur, *Schuur* de Hoop en *Muntendam* Jacoba, beide n. Hamburg, *Lever* Alberdina, n. Gluckstadt, *Krook* de Twee Gebroeders, n. Oldenburg en *de Boer* Jantina Petronella, n. Denemarken, alle 7 van Amsterdam; *Loots* Catharina, van de Zoutkamp n. Bremen; *Bontekoe* Vrouw Geertruida, v. Edam op avontuur; *Datema* Margrietha Hendrika, v. Zwolle n. Altona; *Siemers* Jantje, van Zaandam naar Emden; *de Vries* Vrouw Jaapkien, n. Altona, *Emmelkamp* Annechiena, n. Kruimel en *Meijer* Aaltina Helena, n. Hamburg, alle 3 van Kampen.

DELFZIJL, 30 Sept. Binnengekomen den 29 Sept., kapit. *Slik* de Jonge Willem, van Landschapspolder; *Cordes* Maria Helena, van Meppen; den 30sten *Oetzes* de Hoop, van Emden; *Pronk* Geertruida, van Horumerzijl; *Bakker* Eemda, van Neuharlingerzijl; *Gust* Harmina, van Oudsoen; *Schuitema* de Eendragt, van Hölen; *Schreuder* Sijlina Titia, van Osterrisöer; *Reebok* Hebe, van Stettin.

Vertrokken den 29 Sept., kapit. *de Vries* Hoop op Welvaren, naar Emden; *Heins* Bouwina, van Amsterdam naar Harburg; den 30sten *Tent* de Goede Verwachting, naar Hamburg; *Innen* Diederich, naar Hoekzijl.

TERMUNTERZIJL, 1 Oct. Binnengekomen den 25 Sept., kapit. *Busker* Gietina, v. Norden; den 26sten *Pasman* Maria, v. Leer; den 29sten *Pasman* de Vrouw Elisabeth, v. Steenhuizerzijl; den 30sten *Munning* Anje, v. Noorwegen; *de Vries* de Vrouw Anna en *Buss* de Twee Gebroeders, beide v. Norderney.

Vertrokken den 26 Sept., kapit. *Bakker* de Hoop, n. Norden; *Douwes* Venus, naar Emden; den 21sten *Riepma* Agatha, naar Noorwegen; den 28sten *Glup* Emmanuel en *Busker* Gietina, beide naar Leer; den 29sten *Bieze* Sophia en *Bakker* Jantje, beide naar Norden; *Burman* de Vr. Gezina en den 30sten *Pasman* Maria, beide naar Leer.

HARLINGEN, 30 Sept. Binnengekomen den 23 Sept., kapit. *Koster* Margaretha, v. Frederikstad; den 28sten *Frankena* Vereeniging, v. de Lemmer; *Plukker* Hendrik, v. Frederikstad.

Vertrokken den 27 Sept., kapit. *Mooi* Winschoterzijl, *de Grooth* Geertruida, *Pomper* Margaretha, *Zwaal* Gijsbert Jan en *Hayer* Goede Hoop, alle 5 n. Noorwegen; *Velthuis* de Vrouw Martha, n. Dantzig; *de Boer* Johannes, *Wever* Elizabeth Maria en *Kappen* Jonge Willem, alle 3 n. Noorw.; *Munneke* Boudina, n. Schotland; den 28sten *Duintjer* Friso, n. Schotland; *de Groot* Catharina Elizabeth en *Waterborg* Fennegina, beide n. Noorwegen; den 29sten *Niesker* Prudencia en *Vos* Anna Lutzina, beide n. Londen.

Aangaande het schip Geerdina, kapit. *H. W. Stuit*, van Dantzig naar Amsterdam, te Dantzig met overgeworpene lading uit zee terug, wordt van Dantzig van den 27sten Sept. gemeld dat het schip gelost was en men de tarwe als mede een gedeelte der weedasch wegens beschadigdheid zoude verkoopen.

Het schip Dolphyn, kapit. *J. R. Dobbenga*, van Newyork naar Quebec, is volgens brief van Newyork van den 16den Sept. aldaar mede uit zee teruggekomen.

Het schip Groot Lankum, kapit. *H. H. de Weerd*, van Amsterdam te Memel aangekomen, heeft zeilen en twee ankers verloren, zijnde bij Nimmersatt op 6 vademen diepte ten anker geweest.

In den morgen van den 25sten dezer is nabij Molkwerum gestrand het koftjalkschip de Twee Gezusters, kapit. *Hendrik Frederik de Lange* van Nieuwe Schans, komende van Emden en bestemd naar Rotterdam. De lading bestond uit 26 last rogge. Verdere bijzonderheden van dit ongeluk zijn niet bekend.

Het schip Helena Catharina, kapit. *G. de Boer*, van Londen naar Konstantinopel, is den 7den Sept. op de hoogte van Lissabon gepraaid.

Het schip Anna Elisabeth, kapit. *W. J. de Jonge*, van Shields naar Genua, is den 18den Sept. gepraaid op 46° 32′ N. breedte, 8° 12′ W. lengte.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

24 Sept. Postema, Martha, v. St. Ubes n. Stockholm, m. zout.
Brouwer, Aurora, v. St. Ubes n. Swinemunde, m. zout.
25 —— de Jonge, Pollux, v. Swansea n. Koppenhage, m. steenk.
Meijer, Mentor, v. Hartlepool n. Dantzig, m. cokes.
Smit, Marchina, v. St. Ubes n. Wolgast, m. zout.
Mulder, Marchina Cath., v. Londen n. Koningsb., m. suiker.
Engelsman, Christina, v. Lissabon n. Stockholm, m. zout.
Pot, Vriesland, v. Torrevieja n. Memel, m. zout.
de Haan, Agneta Juliane, v. Koningsb. n. Dundee.
Bieze, Vriendschap, v. Helmsdale n. Stettin, m. harings.
Joosten, Neptunus, v. Bergen n. Stettin, m. harings.
Doekes, Alida Giesen, v. Cadix n. Memel, m. wijn.
Kwint, Johanna Gesiena, v. Helmsdale n. Stettin, m. harings.
Zeegers, Catharina, v. Wick n. Stettin, m. harings.
Mulder, Afina Agatha, v. Lissabon n. Zweden, m. zout.
Mandema, Sunia Geziena, v. Rotterdam n. Dantz., m. ijzer.
Voordevind, Hillegonda, v. Hull n. Rostock, m. ijzer.
26 —— Dykstra, 3 Gezusters, v. Newcastle n. Stettin, m. steenk.
Bart, Eefka Maria, v. Cette n. Memel, m. wijn.
Veen, Alida, v. Cadix n. Koningsbergen, m. wijn.
Zaag, Johanna, v. Dantzig n. Liverpool, m. talk.
Potjewijd, Vrede, v. Bergen n. Dantzig, m. harings.
27 —— Roelfsema, Roelfina Gesina, v. Dantzig n. Amst., m. tarwe.
Prins, Twee Gebroeders, v. Lissabon n. Stockholm, m. zout.
Gust, Anthonia Francina, v. Torrevieja n. Pillau, m. zout.
Potjer, Gertruida Jacoba, v. Cette n. Memel, m. wijn.

De Wind den 23 Sept., N.O., N.N.O., W.; den 24sten Z.W., W.; den 25sten N.W.; den 26sten N.N.W., N., W.; den 27sten W.N.W.; den 28sten W.N.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 29 Sept. Naar Brussel *f* 7 per last, gerst met *f* 8 kosten. Naar Londen 15 sh. met 10 pCt. per 10 qrs. haver.

DANTZIG, 25 Sept. In dit jaar zijn tot nu toe 1250 schepen hier aangekomen. De vrachten blijven steeds laag, naar Amsterdam *f* 23 p. last rogge, *f* 20 p. last hout, Gent *f* 25 p. last hout, Londen 21 sh., Hull 18 sh. 3 d. p. load balken.

KONINGSBERGEN, 24 Sept. Naar Amsterdam *f* 27, het Nieuwe Diep *f* 26, Rotterdam *f* 28, Antwerpen *f* 29 p. last tarwe, Schiedam *f* 25¼ p. last lijnzaad.

224ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vierde Klasse.

4de Lijst. No. 6157 een prijs van *f* 5000; no. 19794 een prijs van *f* 1000.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN 29 *September.*

TARWE.	Veen 64 ℔ *f* 6,20	Zw. Voer 38 » » 3,25
Oude 70 ℔ *f*	» 66 » » 6,60	» 40 » » 3,45
N. Oml. » »	GERST.	» 42 » » 3,65
» 1854 70 » » 11,90	Winter 54 ℔ *f* 5,40	BOONEN
» 72 » » 12,40	» 56 » » 5,70	Paardeb. *f* 7,25,60
» Old. 70 » » 11,65	» 58 » » 6,00	Gr. Erwten *f* 8,50 *f* 9,75
» » 72 » » 12,20	Knobbe 60 » »	Graauwe *f* 7 tot *f* 9,75
» » 74 » » 12,80	» 62 » »	ZADEN, ENZ.
» » » »	HAVER.	Old. Koolz. *f* 12,75
ROGGE.	Dikke 36 ℔ *f* 3 30	*f* 13,60
Inl. 64 ℔ *f* 8,15	» 38 » » 3,50	Oml. *f* 12,75 *f* 13,60
» 66 » » 8,55	» 40 » » 3,70	Oostv. dito *f* 12,75
» 68 » » 8,95	» 42 » » 3 90	*f* 13 60
» 70 » » 9,35	» Nieuwe 44 » » 4 10	G. Mosterdz. *f* 12 of *f* 15
» » »	» 46 » » 4,30	Dederz. *f* 10,50 *f* 12,25
BOEKWEIT.	» 48 » » 4,50	Gr. Gort *f* 9,50 *f* 10,25
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 6,50	» 50 » » 4 70	Par. 100 N. ℔ *f* 13,25 50,
» » 66 » » 6,90	Witte Voer 36 » » 3 20	75 *f* 14
» » 68 » » 7,30	» 38 » » 3 40	Raapolie p.v. *f* 40,50
» » 64 » » 6,30	Witte Voer 40 ℔ *f* 3,60	Prijs der Boter
Zw. Zand 66 » » 6,70	Zw. Voer 36 » » 3,05	1ste soort *f* 36
		2de » - 32 *f* 34

Tarwe ruim prijshoudend. — Rogge als voren sleepend afgaande. — Boekweit in een doen. — Gerst meer aan en tot genoteerde verlaagde prijzen moeijelijk te plaatsen. — Dikke Haver 10 ct. hooger verkocht; Voer en Zwarte 20 a 25 ct. lager verkocht. — Boonen als voren. — Koolzaad hoog gehouden, doch weinig in omgegaan. — Gort prijshoudend.

LEEUWARDEN, 29 *September.* De prijs der Boter was heden *f* 43,50.

AMSTERDAM, 29 *September.* Tarwe tot vorige prijzen, veelal slechts bij kleinigheden verkocht; 129 ℔ o. b. Pools. *f* 467; 128 ℔ dito dito *f* 460; 128 ℔ n. dito *f* 450; 125 ℔ dito *f* 432; 132 ℔ Rost. *f* 435; 128 ℔ Lubecker *f* 420; 125, 126 ℔ Elve *f* 400, *f* 405. — Gedroogde Rogge bij partij iets hooger; ongedroogde met weinig handel onveranderd: 127 ℔ Anclammer *f* 300; 118, 119 ℔ n. Archangel *f* 257, *f* 260; 118 ℔ dito *f* 252 aan de Zaan; 116, 117 ℔ j. Gedr. *f* 257, *f* 260; 120 ℔ n. Arch. *f* 263. — Deens. Gerst verkocht: 114 ℔ Deens. *f* 213; 101 ℔ j. Zomer *f* 178; 102 ℔ j. Winter *f* 187. — Van buitenl. Boekweit waren eenige kleine partijtjes aangevoerd, welke tot *f* 5 hooger zijn opgeruimd: 122, 123 ℔ n. Holst. *f* 242, *f* 245; 126 ℔ j. dito *f* 243. — Nieuwe Deensche witte Erwten, waarvan een klein partijtje ter markt was, werden tot *f* 10 per mud verkocht. Naar groene en graauwe was mede goede vraag, doch ontbreken.

Koolzaad op 9 vat in Sept. 73½ p. vl.; Oct. 72½ p. vl. — Lijnzaad prijsh.: 107 ℔ Arch. *f* 335. — Raapolie dadelijk en op levering lager afgegeven; op 6/w. *f* 44,25; Vlieg. *f* 43 *f* 42,75; Oct. *f* 42—50 a 25; Nov. en Dec. *f* 41,50; Mei 1855 *f* 40,50. — Lijnolie weder williger; op 6/w. *f* 40,25; Vlieg. *f* 38,75 a *f* 39; Oct. *f* 38,50; Nov. en Dec. *f* 38. — Hennepolie op 6/w. *f* 42,75; Vlieg. *f* 41,50.

LONDEN, 29 *Sept.* De graanmarkt was heden door weinige koopers bezocht; inl. Tarwe bleef onveranderd, vreemde was matig gevraagd en bedong 1 sh. avans boven de prijzen van l.l. Maandag. Naar zeilende ladingen was eenige vraag, doch er werd niets aangeboden. Gerst 1 sh. hooger. Boonen, Erwten en Haver vast op de laatste notering.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 29 *September.* De markt was heden bijna geheel onbeduidend, schapen en varkens weinig aangevoerd, er werden bijna geene koopers gevonden.

GRONINGEN, 2 *October.* Heden is alhier de laatste paardemarkt voor dit jaar gehouden. De aanvoer bedroeg nog geen tweehonderd stuks, en de handel ging ook niet vlug. Driejarige paarden zijn verkocht van *f* 200 tot *f* 250. Enterveulens, goede soorten, 1½ jaar oud, van *f* 100 tot *f* 130; van werkpaarden was de prijs van belang uiteenloopende, van *f* 80 tot *f* 200; mindere soorten naar rato.

BRAKEL, 26 *Sept.* Aan de op heden alhier gehouden paardenmarkt waren ongeveer 750 stuks aangebragt, over het algemeen vrij goede soorten. De handel was tamelijk levendig en de markt zeer druk bezocht; ook waren er vele buitenlandsche kooplieden. Goede paarden gingen van *f* 400 tot *f* 500 gretig van de hand.

ODOORN, 27 *Sept.* Op de heden alhier gehoudene najaarsmarkt heerschte nog al eenige levendigheid. Het horenvee werd tegen tamelijk hooge prijzen verkocht, niettegenstaande men meer vreemde kooplieden zoude gewenscht hebben. In schapen en varkens, die in ruimte waren aangebragt, was de handel vrij levendig, ofschoon die in varkens eenigermate gedrukt werd door eenen verlaagden prijs. De schapen vooral vonden tegen goede prijzen vele koopers en werden verkocht van *f* 2 tot *f* 9 het stuk. Paarden en geiten waren weinig aangevoerd.

WINSCHOTEN, 28 *Sept.* Op de jaarmarkt alhier was de aanvoer van rundvee niet groot en de handel tamelijk: vette koeijen werden verkocht van *f* 100 tot *f* 125, vroegmelkte van *f* 90 tot *f* 135 en vaalmelkte van *f* 70 tot *f* 90; de varkens gingen vlug van de hand voor *f* 15 tot *f* 30, de aanvoer was niet groot; van paarden was een klein getal.

LEEUWARDEN, 29 *Sept.* De veemarkt was weder goed voorzien; melk- en kalfkoeijen waren prijshoudend, en ook vetten iets williger. Voor vette kalveren, schapen en varkens, die ruim aangevoerd waren, konden de prijzen van ll. Vrijdag niet bedongen worden, de eersten deelden vooral in de daling.

LONDEN, 29 *Sept.* Runderen weinig aangevoerd en op de prijzen van Maandag gehouden; de aanvoer van schapen was groot en de handel slap. Kalveren gaf verkocht tot eene kleine verhooging. Ter markt waren gebragt 1060 runderen, 8493 schapen, 350 kalveren en 300 varkens.

WISSELKOERS.

Amsterdam, 30 *September*.

Londen kort *f* 11.77½; Id. 2/m. *f* 11.87½; — Hamburg kort *f* 35.¼; Id. 2/m. *f* 35¼.

ADVERTENTIËN.

Daar volgens mededeeling der PLAATSELIJKE GENEESKUNDIGE COMMISSIE, in de laatste dagen ook hier ter stede zich enkele gevallen van AZIATISCHE CHOLERA hebben voorgedaan, en het mogelijk is dat derzelver getal zal vermeerderen, zoo acht de **COMMISSIE voor CHOLERA-ZIEKEN**, — dit bedenkende en wetende dat het ter genezing van deze Ziekte en tot voorkoming van hare verdere verspreiding van het hoogste belang is, dat de daaraan lijdenden in tijds met de meest mogelijke zorg opgepast en verpleegd worden, het noodig om die **PERSONEN**, zoowel MANNEN als VROUWEN, welke daartoe de noodige geschiktheid en opgewektheid bezitten, hetzij zij vroeger al of niet bij haar in dienst geweest zijn, uit te noodigen, zich te dien einde aan te melden op DONDERDAG VOORMIDDAG van elf tot twee uur, op het RAADHUIS.

GRONINGEN, 2 October 1854.

De Commissie voor Cholerazieken alhier,
En namens dezelve:
W. GERHARDS, *President*.
U. G. SCHILTHUIS, J.z., *Secretaris*.

PICTURA.

GEWONE VERGADERING van het KUNSTLIEVEND GENOOTSCHAP *ter aanmoediging en bevordering van Teeken- en Schilderkunst*, onder den naam **PICTURA**, op DINGSDAG den 3den October 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. BONTEKOE.

Namens het Bestuur:
H. TIDDENS, *Secretaris*.

Natuurkundig Genootschap.

Op MORGEN, WOENSDAG den 4den Oct., te zes uur. Sprekers: Dr. E. S. P. MEIJBOOM en Dr. A. W. ALINGS.

A. W. ALINGS, *Secretaris*.

*** **ALGEMEENE VERGADERING** der VEREENIGING ***Geloof werkzaam in de Liefde***, op DONDERDAG den 5den October 1854, om 10 uur, ten Huize van G. H. UITHOFF, *Hôtel de Zeven Provinciën*, aan de Groote Markt te *Groningen*.

De TOESPRAAK, in de vorige Vergadering gehouden, en waarin het d o e l en de a a r d der Vereeniging nader worden ontwikkeld, is bij JAN OOMKENS en verder alom te verkrijgen. Zij, die Leden der Vereeniging wenschen te worden, kunnen zich daartoe op de Vergadering aanmelden.

Namens het Bestuur:
J. J. P. VALETON.

*** GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ **tot Nut van 't Algemeen**, op WOENSDAG den 11den October 1854, des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS. — VERSLAG der Commissie over de Kweekschool voor Onderwijzers. — EXAMEN der Kweekelingen, enz.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris*.

Societeit de Harmonie.

VOORSTELLING van **TABLEAUX VIVANTS** van het Gezelschap van den Heer **F. PIOT**, op WOENSDAG den 4den October, des avonds van 7 tot 10 uur.

B. TELLEGEN,
Secretaris.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

J. SOL,
van *Eesveen*, Prov. *Overijssel*,
met
S. J. JUURSEMA.

LEEK, 30 September 1854.

*** Heden beviel van eene *DOCHTER* A. C. DE JAGER, geboren ALTING.

GRONINGEN, 29 September 1854.

*** Bevallen van een' ZOON A. BORGMAN, geliefde Echtgenoot van

G. NIEVEEN.

GRONINGEN, 29 September 1854.

*** Heden voormiddag heeft het den Almagtige behaagd, van mijne zijde weg te nemen mijne teerheminde Vrouw TRIJNTJE OORTMAN, in den ouderdom van 50 jaren, na eene echtvereeniging van ruim 18 jaren, mij nalatende 5 nog jonge Kinderen. Zeer bedroefd geef ik langs dezen weg kennis aan Vrienden en Bekenden.

GRONINGEN, 28 September 1854.

W. WATERBORG.

*** WINSCHOTEN, 28 September 1854. Op heden werd mijn Moederhart diep getroffen, door het berigt van het overlijden van mijnen beminden Zoon ADRIAAN IZEBRAND BUINING, *Stuurman aan boord van den Kapt.* E. T. JAGER. Hij stierf den 26sten j.l., aan een kortstondige maar hevige ziekte, te *Rotterdam*, in den jeugdigen ouderdom van ruim 25 jaren. God, die de Vader is van Weduwen en Weezen, zal ons, hoop ik, sterken in de menigvuldige rampen die ons treffen.

Wed. **D. BUINING, geb. A. K. VAN DALDEN.**
Mede uit naam mijner Kinderen.

Vrienden en Bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed, in den ouderdom van bijna 45 jaren, mijne geliefde Echtgenoot HARMANNA TAKENS, mij na eene gelukkige echtvereeniging van 13 jaren 4 Kinderen nalatende.

GRONINGEN, 29 September 1854.

J. BRANDTS,
Apotheker.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 75 jaren, de HoogWelGeboren Vrouwe ANNA MARIA CATHARINA ALBERDA VAN EKENSTEIN, Douairière VAN ANDRINGA DE KEMPENAER.

GRONINGEN, 29 September 1854.

Eenige kennisgeving.

*** Ons eenigst geliefd Dochtertje, HENRIETTE AGATHA HERMANNA, werd ons heden door den dood ontrukt.

Huis DEN BONGERD, te *Voorst*, 30 September 1854.

H. F. WIERCX VAN RHIJN.
H. WIERCX VAN RHIJN,
OOMKENS.

*** Ons geliefd Zoontje ANTONIUS, in welks bezit wij ons slechts acht weken mogten verheugen, werd ons heden door den dood wederom ontnomen.

Dr. A. J. WICHERS.
M. E. G. WICHERS,
DE JONGH.

GRONINGEN, 1 October 1854.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed zeer plotseling, mijn waarde Broeder A. S. BAKKER, in den ouderdom van ruim 55 jaren.

SAPPEMEER, 27 September 1854.

T. S. BAKKER.

Heden te bezien:

de belangrijke VERZAMELING

GEDENKPENNINGEN, MUNTEN EN BOEKEN,

nagelaten door den HoogWelGeb. Heer **L. U. BENGERS**, welke op MORGEN en volgende dagen publiek zullen worden verkocht door en ten Huize van R. J. SCHIERBEEK, in de Guldenstraat, volgens CATALOGUS, à 25 Cts. te bekomen.

BELANGRIJKE VERKOOPING

van Boeken enz.

Op MAANDAG den 23sten October en volgende dagen, zal, door W. P. VAN STOCKUM, Boekverkooper te *'s Gravenhage*, verkocht worden: Eene **aanzienlijke verzameling** meerendeels **net gebonden BOEKEN**, in verschillende TALEN en VAKKEN van WETENSCHAP en KUNST; — voorts vele goede **ATLASSEN** en **KAARTEN** van de voornaamste Streken en Staten der Wereld; — eene aanzienlijke verzameling van PRENTWERKEN, PRACHTUITGAVEN, VOYAGES PITTORESQUES en LAND- en STEDEN BESCHRIJVENDE WERKEN met **fraaije platen** versierd; — GEETSTE, GEGRAVEERDE en GELITHOGRAPHEERDE **PRENTEN** en **PORTRETTEN**; eenige OOST-INDISCHE WAPENEN en andere voorwerpen; meerendeels nagelaten door wijlen hunne Exc. de Hoog WelGeb. Heeren J. W. baron HUIJSSEN VAN KATTENDIJKE en A. W. L. baron VAN NAGELL VAN AMPSEN, Ministers van Staat enz. Ten slotte: een **SUPPLEMENT** van HISTOR., GENEALOGISCHE, HERALDISCHE en andere **WERKEN**, EIGENHANDIG GESCHREVENE of GETEEKENDE **BRIEVEN**, COMMISSIËN, HANDSCHRIFTEN betrekkelijk vele voorname **ADELIJKE NEDERLANDSCHE GESLACHTEN** enz.; nagelaten door den WelEdelGeb. Heer **L. A. VAN WELEVELD**, Ambtenaar bij den Hoogen Raad van Adel.

Alles breeder omschreven bij CATALOGUS, welke op franko aanvrage verkrijgbaar is.

FAILLISSEMENT.

Bij Vonnis van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK van *Groningen*, van den 28sten September 1854, behoorlijk geregistreerd, is GERRIT JAN VAN WERVEN, Timmerman, wonende te *Groningen*, verklaard te zijn in staat van **FAILLISSEMENT**, aanvang nemende op den achtentwintigsten September 1854; terwijl tot **Regter Commissaris** in dat Faillissement is benoemd **Mr. STAR BUSMANN**, President van gemelde Regtbank, en tot **Curator** Mr. **J. C. BERGSMA**, Advokaat te *Groningen*.

Voor Uittreksel conform:
J. C. BERGSMA,
Curator.

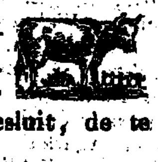

De **BURGEMEESTER** van de Gemeente ***MIDDELSTUM*** brengt ter kennis van het algemeen, dat, ten gevolge het door den Raad genomen en g o e d g e k e u r d Besluit, de te ***MIDDELSTUM*** te houden

NAJAARS-VEEMARKT

dit j a a r en v e r v o l g e n s zal worden gehouden op den

EERSTEN MAANDAG IN DE MAAND NOVEMBER,

nu den 6den dier Maand.

MIDDELSTUM, 29 September 1854.

De Burgemeester voornoemd:
F. PLAAT.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, C.z., Notaris te *Groningen*, zullen, ten verzoeke van den Heer Mr. R. U. MULLER, Advokaat te *Groningen*, q.q., op VRIJDAG den 13den October 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene netdoortimmerde KOOPMANS-BEHUIZING, staande en gelegen in de Steentilstraat, bij den Oosterpoortenboog te *Groningen*, get. R no. 16, waarin sedert onheugelijke jaren eene **beklante APOTHEEK** is gevestigd.

II. Eene weldoortimmerde KOOPMANS BEHUIZING, staande en gelegen naast het voorgaande Perceel, get. R no 17.

III. Eene BEHUIZING, staande Oostzijde op de Rademarkt te *Groningen*, get. R 275; alles toebehoorende aan de Erven van wijlen den Heer A. W. WILLEMS.

IV. Eene BEHUIZING met ERF, staande op het Schoolholm te *Groningen*, get. lett. G no. 122; over dit perceel kan 2/3 van den koopprijs onder REGT van 1ste HYPOTHEEK tegen 4½ pCt. blijven uitstaan.

V. Eene WONING met OPEN PLAATSJE, staande en gelegen Zuidzijde in het Popkenstraatje te *Groningen*, get. lett. C no. 41.

VI. Een GEBOUW, waarin vroeger eene SCHOOL, staande ten Oosten naast het voorgaande perceel, get. lett. C no. 40.

Alles te aanvaarden op den 1sten Nov. 1854. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, van 2—5 uur, de drie eerste perceelen op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten KANTORE van den Notaris verkrijgbaar, alwaar de Conditiën van Verkoop voor de belanghebbenden ter lezing liggen.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

MORGEN WOENSDAG,

des namiddags van 2—5 uur, te **bezien** de **GOEDEREN**, welke DONDERDAG den 5den October 1854, des morgens te 10 uur, in het VERKOOPHUIS in de OOSTERSTRAAT publiek zullen worden verkocht.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen de Weduwe K. H. VAN CALCAR, te *Midwolda*, op WOENSDAG den 18den October 1854, des avonds te zes uur, ten Huize van den Kastelein W. J. ZELLING, te *Midwolda*, in openlijke Veiling te verkoopen:

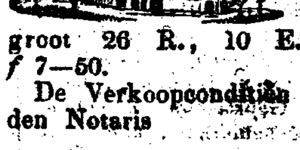

Eene **B E H U I Z I N G**, waarin twee afzonderlijke WONINGEN, met daarbij behoorenden **T U I N**, staande en gelegen te *Midwolda*, groot 26 R., 10 E., doende jaarlijks tot grondpacht *f* 7—50.

De Verkoopconditiën liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

Maandag den 9den October

1854, des namiddags te 2 uur, zullen, aan de Tuinmans-Woning van den HUIZE *EKENSTEIN*, bij het *Oosterwijtwerder-Verlaat*, naar Boeldags-Conditiën worden verkocht:

35 p u i k v e t t e **JONGE KOEIJEN** en **24** beste **LAMMEREN**.

J. H. GLAS.

*** Tegen het einde dezes jaars, tijd en plaats nader te bepalen, zullen, bij publieke Veiling, ter verkoop worden aangeboden:

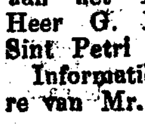

Een **ROGGE- en PELMOLEN**, benevens de WONING en TUIN, daarbij behoorende, groot 33 Roeden; nog twee afzonderlijke TUINEN en twee Kampen LANDS, groot 1.58.10 Ellen en 2.16.30 Ellen; alles staande en gelegen aan het Trekdiep te *Winschoten*; toebehoorende aan den Heer G. EIKEMA. Om te aanvaarden den 1sten Mei en Sint Petri 1855.

Informatiën te bekomen bij den Eigenaar en ten Kantore van Mr. R. DE SITTER, Notaris te *Winschoten*.

UIT DE HAND TE KOOP

om op den 1sten Nov. e. k. te aanvaarden:

I. Een sedert jaren bekend en neringrijk **LOGEMENT**, met STALLING voor PAARDEN en andere GERIJFELIJKHEDEN; en

II. Eene van oudsher welbeklante **BAKKERIJ** en **WINKELHUIS** c. a., bewoond door de Wedw. H. VINK; beide staande en gelegen bij het Verlaat te *Martenshoek*. Te bevragen bij den Eigenaar J. W. MULDER, *aldaar*, en ten KANTORE van Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA v. F., Notaris te *Groningen*.

Over beide Perceelen kan, des verkiezende, ⅔ van den koopprijs, onder regt van EERSTE HYPOTHEEK, blijven uitstaan.

UIT DE HAND TE KOOP:

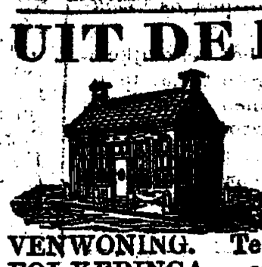

Eene nieuw vertimmerde **BEHUIZING** met OPEN PLAATS en MANDEELIG PUT- en REGENWATER, voorzien van ruime WERKPLAATS of KOETSHUIS aan de straat, ACHTERKAMER en BOVENWONING. Te bevragen bij den Mr. Timmerman FOLKERINGA, op Schoolholm te *Groningen*.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene zeer goede en tot onderscheidene Affaires geschikte **BEHUIZING**, met eenen T U I N met VRUGTDRAGENDE BOOMEN, staande op het aangenaamste in *Beerta*, nabij de Kerk, vrije en eigen grond, thans bewoond door den Koopman G. H. KRUISINGA en Vrouw. Te aanvaarden op Mei 1855. Des verkiezende kan het grootste gedeelte van den Koopschat tegen een' billijken Interest er over blijven beleend. Gadingmakenden vervoegen zich bij

O. S. EBBENS,
te *Nieuwe Beerta*.

BIJ TOEVAL UIT DE HAND TE KOOP:

Eene ruime, sterke, goed geconserveerde **BAROUCHETTE**, die zoowel des Zomers **open**, als des Winters **gesloten** kan worden gereden.

Adres bij den Logementhouder PLAAT, aan het Nieuwe Kerkhof.

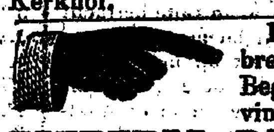

De ondergeteekende J. CARDINAAL brengt door deze ter kennis zijner geëerde Begunstigers, zoowel in de Stad, Provincie, als elders, dat deszelfs **ZEEPZIEDERIJ *DE ZWAAN***, vroeger gedreven onder de **Firma J. Cardinaal**, van af heden onder de **Firma CARDINAAL & Co.** zal worden voortgezet; hebbende de ondergeteekende zijnen Zoon D. CARDINAAL magtiging verleend tot de algeheele LIKWIDATIE, zoowel als tot de BETEEKENING der nieuwe Firma.

Adres: lett. I no. 265, Turftorenstraat.

GRONINGEN, 1 October 1854.

J. CARDINAAL.

UITVERKOOP,

Beneden Fabrijksprijzen,

van SCHILDER-, TEEKEN- en SCHRIJFBEHOEFTEN, ZAK- en SCHRIJFPORTEFEUILLES, NOTITIE- en ALPHABETBOEKJES, TEEKEN-, SCHRIJF- en POSTPAPIEREN, VERF- en PASSERDOOZEN. Eene groote partij f i j n e en o r d i n a i r e **PLATEN**, **GOUDEN LIJSTEN**, **SPIEGELS** en **SCHILDERIJEN**, LEIJEN, GRIFFELS, PENNEN en SCHOOLPRENTEN, eene massa STALEN PENNEN, ENZ. Iemand die hem de geheele [illegible] met HUIS worden **O V E R G E N O M E N**.

GRONINGEN, 28 September 1854.

J. KOCH,
Carolieweg.

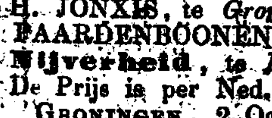

De ondergeteekende heeft de eer aan zijne geachte Stad- en Landgenooten te berigten, dat van den **15den October** bij hem te verkrijgen is **PAARDENBOONENMEEL**, bearbeid op de wijze, door den Heer H. JONXIS, te *Groningen*, aan de hand gegeven, en welk PAARDENBOONENMEEL door de **Maatschappij van Nijverheid**, te *Haarlem*, met GOUD is BEKROOND. De Prijs is per Ned. Pond 25 Cent.

GRONINGEN, 2 October 1854.

J. H. KLEIN,
N. Ebbingestraat.

De ondergeteekende maakt aan zijne Begunstigers bekend, dat **B. LENDEMAN** voor hem **geen BIER** meer verkoopt of bezorgt. Tevens wordt er gevraagd: **IEMAND**, welke zich wil belasten met het **verkoopen van alle soorten** van beste **BIEREN**. Men vervoege zich in Persoon of met franko Brieven bij

J. F. RIETEMA, te *Aduard*.

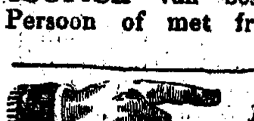

In eene ***TABAKS- en KRUIDENIERSAFFAIRE*** wordt tegen November gevraagd: een **BEDIENDE**. Franko adres bij E. SANTÉE KOITER.

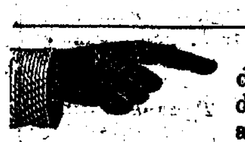

WETZLAR, in *Leipzig*, is de uitvinder der ***Saxische Gomschoenen***, die bij hunne verschijning bijzonder de attentie van het Publiek trokken en waarin een zeer levendige handel in alle landen gedreven werd, tot vier of vijf jaren later, de Amerikaan GOODYEAR met zijne uitvinding eenen gevoeligen slag daaraan toebragt. GOODYEAR's Schoenen, het kan niet ontkend worden, overtreffen de Saxische in elegance, maar niet in deugd, althans in den eersten tijd waren zij zeer onsterk, wat waarschijnlijk aan de vele Fabrijken, die in de voortvarende nieuwe wereld plotseling verrezen om *Goodyear's Patent* tegen eene *Royalty* (*) te exploiteren, toe te schrijven is; allen werkten zoo spoedig mogelijk en goedkoop mogelijk, zonder veel op duurzaamheid te letten. Dit was dan ook de reden, dat de Saxische, in weerwil der mindere netheid, altijd nog door velen gezocht werden; zij houden wel tegen twee of drie paar Amerikaansche uit en zijn gemakkelijk in het aan- en uitdoen; daarbij is de prijs thans zoo laag gesteld, dat de gebruiker wel het dubbele, dat zij hem kosten, aan zijn gewoon schoeisel uitwint, en het geene uitgave, maar eene besparing is **Saxische Overschoenen** te dragen. Wij kunnen ze gemoede aanraden.

De **Amerikaansche Schoenen** verkoopen wij ook in de beste kwaliteit die er gemaakt wordt, en van het verbeterde Fabrikaat der *Union India Rubber Company*.

De bekende **warme Viltpantoffels** in alle soorten.

De **Speelkaarten** met het VERKOOPHUIS op de Enveloppes, die zoo gemakkelijk schuiven.

Regenjassen, die aan beide zijden gedragen kunnen worden, van extra fijne kwaliteit.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij Heer P. A. VAN GORCUM; te *Groningen* bij C. COPINGA, I. F. OTTÉ, FELDBRUGGE & Co. en F. W. VOGELKAMP; te *Meppel* bij J. M. BARTH; te *Stads-Kanaal* bij H. KREKEL; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij W. VERMAAK, en in de bekende Depôts in de andere Steden.

(*) *Royalty* noemen de Engelschen eene schatting die den gepatenteerden betaald wordt door allen aan wie hij het regt verleent het gepatenteerde artikel te fabriceeren; op deze Schoenen is het, zoo wij ons niet bedriegen, 6 Amerik. Centen het paar. GOODYEAR zelf fabriceert niet.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.